

Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

TELEFON: 9-77

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	1150 Lei
Félévre	600 "
Negyedévre	320 "
Egy óra	110 "

X. évfolyam * 282. szám

* 1927 december 18 *

* 5688 Kiszlev 24 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

SELECT-MOZGO

Sakk-játékos

(vagy Vilnai leány)

Henry Dupuy Marnel regénye nyomán. Főszerepben Charles Dullin és Edith Jehanne.

Monopol Dorian

december 17

apoleon ma est

kapitányban. sz vasárnap este. tal subrett fog kiról azt mond. perettesziopadok on Magda.

nő. Bárdi Gabi évvel a Gerol. ét. Offenbach. je, a melyten mság, mint 10 ve a jövő hét tben fog szüre. n ismeri a Ge. meg fog róla sokkal értéke. operette. Igen szül reá a szin. phanides József óta végzi a. A Gerolsteini sz, de igen há. László Andor. ek. Réthelynek.

helyárrakkal. for kezdődik az legszenzációsebb szországnak az ső helyárrakkal a Poór Lilivel,

félhatkor. pről, holcap va. nre Kollbayval, hász Aladárval,

tések

lej. vastagabb hirdetés 50 lej. zmény. Apró. Jelleges leve. a portobélyeg k díja 250 lej,

ovicsné églője.

agyobbitva Zöldfa-u. 19. fészékelt árak

Postiche frize. esőbban és leg. rezhethők be Tar. nek tartósságáért ísből kitüntetve zinben, feismer. csak MUSA amorandulni 10. kölcsönzése.

eten Wiesel Samu w bodegájában oljon be. 3508 ea. Remélen kedd ni háromnegyed. r érkezhetem. l el ugyanott várj dőtörk.Csókollak.

a kirakat-tábla. ca 8 mm. vas. ban 1 drb. 108— agy. 1 drb. 108— agy, mindkettő 10 ctm. széles ajtókerettel el. utányosan eladó. mann Herman, Reghin.

Szigetre uta. okvetlen keresse dler Pinkász w vendég. Kötöny konyha. knak kedvez. Str. Bogdan 24.

piskoldt végzett any. perfekt né. elmenne izraelita ládhoz nagyobb nek mellé, kit osztályra előké. e. Helykeresést " jeligére a ki. ker.

UJ ÉKSZERÜZET FENYŐ HERMANN

óra és ékszerüzlet

CLUJ, PIATA UNIRII 23.

Dus raktár a legmodernebb óra ékszer és dísz tárgyakban.

Szolid kiszolgálásért a cég régi jó hírneve teljes garanciát nyújt.

A kremsi esküdtek

Bizonyosan lesznek olyanok, akik a kremsi esküdteket, mert azok megfutamodtak attól, hogy egy közönséges gonosztevő fölött a halálos ítéletet kimondják, gyáváknak fogják minősíteni. Természetesen ezek a könnyelmű bírálók, hési pózba vágva magukat, fogják a kremsi esküdteket elítélni, mert hiszen napjainkban különösképpen divat hősöknek minősíteni azokat, akik az emberi lelkiismeret szavát gunyos szavakkal, vagy furkósbottal szokták ledorongolni.

És mégis ennek, sőt ezeknek ellenére, a kremsi esküdtek megérdemlik, hogy nevéket a tiszta és jó emberek kevésszámú névsorába iktassák, mert „gyáváságukkal“ az emberiség mellett tettek tanubizonyosságot. A kremsi polgárok úgy válték, hogy az emberi élet elvétele még a törvényes formák között is, a legsúlyosabb megpróbáltatást rója az élő lelkiismeretre, hiszen életet elvenni, anélkül, hogy azt visszadani tudnók, egyike a legbarbárabb cselekedeteknek. Még forradalmi időkben is, amikor a szenvedélyek egy új rendszer, vagy egy új világ megteremtéséért küzdenek, százszorosan meg kell gondolni azt, hogy az életet elvehetjük-e valakitől.

Igaz, hogy a kremsi esküdteknek egy gyilkos fölött kellett volna kimondani a halálos ítéletet, tehát olyan ember ellen, aki maga sem tisztelte az élet szent principiumát. És hogy mégsem vállalták magukra a kremsi polgárok a halálos ítélet kimondását, ez azt bizonyítja, hogy Európa egy kisded sarkában az emberi lelkiismeret megfutamodott a gyilkosság, helyesebben az ölés gondolata elől, hogy a kremsi polgárok ráeszméltek arra, hogy olyan idöket élünk, amelyekben már annyira elég volt a vérontásból, hogy még az apagyilkosnak is meg kellene kegyelmezni.

Kétségtelen, hogy a kremsi eset elszigetelt jelenség ma még, de ezekből az elszigetelt jelenségekből nőnek ki a későbbi általános jelenségek. Ma, amikor az emberi élet olyan olcsó lett, hogy különböző „büntető expedíciók“ címén, akár Afrikában, akár pedig Európa közepén százakat és ezreket gyilkolnak le, a kremsi eset valósággal fűtő momentum és hangos memento, amelyet a civilizált világ rendszerint civilizálatlan ösztönü, de mindig civilizációra hivatkozó felelősei és felelőtlenjei végre meg kellene, hogy szívelejenek.

A kremsi eset a mi speciális viszonya-

ink között és a legutóbbi napok eseményei tekintetében is figyelemreméltó jelenség, különösképpen, ha arra gondolunk, hogy a civilizáció felkent papjai részéről, akik politikai állásokat, akár katedrákat töltöttek be, minden lelkiismeretfurdalás nélkül hirdettek olyan eszmék, amelyek nyíltan bujtogatnak emberéletek legyilkolására. A kremsi polgárok esete azt bizonyítja,

hogy az igazi civilizáció és az igazi kultúra nem a kvalifikációtól függ, hanem a józan ész és a tiszta szív kamráiban húzódik meg, amely minden jóérzésű embernek megadatott anélkül, hogy iskolákat végzett volna. Az embernek kedve jöna ahhoz, hogy minél több kremsi kispolgár akadjon a civilizáció dzsungelében a civilizáció megvédésére és minél kevesebb hi-

vatíós civilizátor, akiknek munkája a bujtogatásban s az emberélet ellen való merényletekben merül ki. Szinte kedvünk jön azt kívánni, hogy kevesebb európeér és nagyképzetségű politikus vegye kezébe az emberi sors irányítását és annál több egyszerű, de jóérzésű ember kezebe menjen át a hatalom és az államéletek irányítása.

Megkerült az elveszett gyermek, akinek eltűnéséből vérvádat akartak kovácsolni

(Cluj-Kolozsvár, dec. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amikor ezeket a sorokat írjuk, Muresan Joan, az elveszett gyermek anyjával együtt utban van Kolozsvár felé. Minden dicséretünk Kolozsvár új rendőrprefektusáé, Mihali csendőrelvezdésé, Pulca és Draghiciu rendőrigazgatóké és Moholeanu detektívönöké, akik 24 óra alatt előkerítették Muresan Joant.

E pillanatban még nem lehet megállapítani, vajjon Muresan Joant eltűntették, vagy saját szántából szökött-e meg hazulról. A rendőrség vizsgálata rövidesen ezt is ki fogja deríteni. Az, hogy az iskola vezetősége vérvádat akart koholni a gyermek eltűnéséből, ma már kétségtelenül kiviláglik azokból az aktákból, amelyeket lapunk tegnapi és mai számaiban közlünk. Még csak azt van hivatva kideríteni a vizsgálat, vajjon az iskola titkársága tudott-e a gyermek hollétéről, amikor körözttette, vagy tényleg nem tudott róla.

A gyermek előkerült és így az iskola átirataiban lappangó ot-

romba vád önmagától megdőlt.

A kolozsvári rendőrség bravuros nyomozása megállapította, hogy Muresan Joan e hó 13-ika óta, tehát attól a naptól kezdve, amikor eltűnését észrevették, a kolozsmegyei Aranykut községben nagybátyjánál tartózkodott. A kolozsvári rendőrség közegei auton utaztak ki, hogy a gyereket hazahozzák. Amikor a rendőrségi autó Mácsra érkezett, egy lovasrendőrrel találkoztak, aki azt a hírt hozta Aranykutról, hogy a gyermek 13-ika óta valóban ott volt, de

ma reggel öt órakor, sötét hajnalban és hóviharban, anyjának kíséretében, aki Kolozsvárról tegnap érte jött, elindult.

Moholean detektívönök a mócsi csendőrsőrről betelefonálta a nyomozás eredményét. Mihali rendőrprefektusnak és közölte vele, hogy a gyermek edesanyjával Kolozsvár felé indult és valószínűleg már meg is érkezett a városba. Ezután a rend-

őrségi autó visszafordult és este hét órakor befutott az eltűnt gyermek szüleinek udvarára. A detektívek bizonyosra vették, hogy a gyermeket és az anyját ott fogják találni. Legnagyobb meglepetésükre azonban a gyermeknek és anyjának nyoma sem volt, csak az apa fogadta a detektíveket, aki nem is tudta, hogy a gyermeke megkerült.

Ez a fordulat újabb rejtély elé állította a nyomozó közegeket, amelyek most annak megállapításán fáradoznak, miért nem hozta eddig haza az anya a gyermekét és mi oka volt annak, hogy ebben a hóviharban a kora hajnali órákban eltávozzon Aranykutról.

Egy másik kérdés, amelyet szintén most igyekeznek tisztázni a nyomozás, miképpen lehet az, hogy az apa állítása szerint nem tudott arról, hogy a gyermek Aranykuton van, holott az anya egyenesen odaindult gyermekeért.

Az ügy tehát még nincsen végérvényesen lezárva.

Domide igazgató szóbelileg és hivatalos átiratban is az iskola titkárát vádolja az akcióért

Nos, a gyerek megkerült. Az Anghelescu gimnázium igazgatóságának, vagy titkári hivatalának (hogy melyik szerv volt a bűnös, még nem áll tisztán előttünk) nyilvánvaló szándéka, hogy vérvádat koholjon, ezuttal nem sikerült. Meg kell állapitanunk, hogy ezt a gonosz és sötétindulatu tervet, amely, ha sikerül, mérhetetlen szenvedéseknek lett volna kútforrása, elsősorban az Uj Kelet érélyes közbelépésének köszönhető. Mihelyt mai cikkünk, amelyben az iskola vezetőségének machinációit a nyilvánosság elé tárjuk, napvilágot látott, Domide igazgató nyomban frontot változtatott.

Domide igazgató ma délelőtt kontaktust keresett az Uj Kelet szerkesztőségével és bizonyítani igyekezett, hogy neki személy szerint nincsen része a vérvád előkészítésében.

Az igazgató nyilatkozata, amelyben minden felelőséget elhárít magáról és ugyanakkor az iskola egyik tanárját és titkárját nyíltan megvádolja, ellenük fegyelmi eljárást helyez kilátásba, azt bizonyítja, hogy Domide igazgató nagyon is tudatában van annak, milyen súlyos és

elégge el nem ítéhető goncszított volt egy a „Natiunea“-ban megjelent hír, mint a rendőrséghez beadott feljelentés és a hitközséghez intézett levél. Ma alkalmunk volt ugyanis megszerezni annak a feljelentésnek a másolatát, amelyet a fiu eltűnése ügyében az iskola igazgatósága a kolozsvári rendőrprefektúrára adott be. Ez a feljelentés, amelynek gyanúsító tendenciája semmiben sem maradt mögöttes ama levélnek, amelyet tegnap a hitközséghez intézett az iskola, így hangzik:

„Prefektus Ur!

E hó 13-ikán a kolozsvári orthodox zsidó hitközség 691—927. számú átiratában, amelyet Binder ur, a hitközség titkára személyesen kézbesített, panaszt tett Muresan Joan elsőosztályu tanulóknak ellen, akit azzal vádoltak, hogy egy templomi könyvet vett el valamelyik zsinagógából a legutóbbi diáküntetések alkalmából. Ezt a vádat azonban a hitközség nem tudta bizonyítani.

Értesülvén az átiratról, rögtön megvizsgáltuk az esetet, de még a legkisebb nyomra sem akadunk, amely a gyanúsított ellen szökött volna.

Ennek ellenében a tanuló ez időponttól kezdve eltűnt. Nem jelent meg sem az előadásokon, sem szüleinek Liverziu-uccában lévő lakásán.

Minthogy a gyerek eltűnésével kapcsolatban különböző hírek keringenek, amelyek közül egyik riasztóbb, mint a másik, tisztelettel kérjük, sziveskedjék elrendelni körözését.“

Ez a feljelentés, amely a legsúlyosabb gyanúsítás bélyegét viseli magán, csak egyet hallgat el, azt, hogy „a különböző híreket, amelyek közül egyik riasztóbb volt, mint a másik“, kizárólagosan az iskolában fabrikáltak és riasztó színezetüket épen az igazgatóság adta meg. Fele-

lősségre kell vonni tehát azokat, akik a „Natiunea“-ban a hírt közzétették, a hitközséghez ama bizonyos levelet megírták és a rendőrséghez a fent közölt feljelentést megtették, mert igazán nem rajtuk mullott, hogy az általuk előkészített, burkolt vérvád-kampány meghiúsult. Kit kell tehát felelősségre vonni? Természetes, hogy elsősorban az iskola igazgatóját. Az ő aláírása szerepel minden iráson és különben is ő felelős az iskola adminisztrációjáért. Domide igazgató urnak e hivatalos helyről jövő felelősségvonnás után alkalma nyílt majd, hogy ártatlanságát bebizonyítsa, — ha tudja.

Domide igazgató már most igyekezni tisztázni magát. Kijelenti, hogy őt nem terheli felelősség.

Ő egyenesen megtiltotta az iskola titkárnak, hogy a hitközséghez a szóbanforgó levelet elküldje és a titkár az ő egyenes utasítása ellen cselekedett,

amiért ő fegyelmi eljárást indít a titkár ellen.

Ugyanakkor kijelentette az igazgató azt is, hogy megtagad minden közösséget azokkal a szavakkal, amelyeket Pop Nicolaie tanár munkatársunknak mondott.

Pop Nicolaie az igazgató szerint közismert cuzista, aki tanítóból lett tanár és akit ő már több ízben megfeddett azért, mert a zsidó tanulókkal rosszul bánt.

Domide igazgató tehát igyekezni elhárítani magától minden felelőséget, sőt mihelyt az Uj Kelet mai számát elolvasta ma délelőtt folyamán, levelet intézett a kolozsvári rabbinátushoz, amelyben magyarázni próbálja az esetet. Szól pedig ez a levél eképen:

(Folytatás a 3-ik oldalon)

Vasárnapi előadások a Magyar Színházban

3-kor: **Oroszország**. Olcsó helyárrak. Poor Lili, Táray, Janovics
Fél 6-kor: **Mesék az irógépről**. Operetteujdonság. Kolbay, Mende, László, Ihász
Háromnegyed 9-kor: **Nótás kapitány**. Kun Magda mint vendég. László, Ihász.

Felvonásköz

A bünösök el fogják venni büntetésüket, a károsultaknak meg fogják téríteni kárait, lerombolt, meggyalázott templomaikat újjá fogják építeni, így igéri a kormány és bizniuk kell benne, hogy ígértét teljes mértékben be is fogja váltani. Egyelőre még folyamatban vannak a vizsgálatok a felelősség megállapítására, a tettesek kiderítésére, a károk felbecsülésére, amíg mindez befejezést nyer, jól tesztetik, zsidó testvérek, ha nem jártok a zsidónegyedek utcáiban, ahol inséges nyomortanyák bevert ablakain befűtül a decemberi szél, egy szobában összezsúfolt zsidó családok felszegezett deszkatákolmányokkal pótolják bezúzott ajtóikat, templomaitok berendezését pozdorjává aprította az embertelen gyűlölet. Jól te szítek, ha nem kerestek fel örök életükre nyomorékká vert testvéreiteket és a magukkal tehetetlen aggodat, akiknek nemcsak ágyaikat törték össze, de téli takaróikat is magukkal vitték a „felelőtlen elemek.” Nektek igazságosnak kell lennetek, vigyáznotok kell, nehogy elkeseredésetek befolyásoljon benneteket emberi ítélkezéseketben. A kormány mindent jóvá fog tenni, csendesedjétek, szela!

Vannak az emberi szervezetnek részei, amelyek létezéséről csak akkor veszünk tudomást, amikor valamilyen váratlan fájdalommal érzés formájában adnak magukról életjelét. De ettől a pillanattól kezdve aztán állandóan nyugtalanítanak bennünket.

Az üzleti élet ezer csinja-binja köti le minden gondolatunkat, műhelypadoknál dolgozunk, laboratóriumokban fejlesztjük a tudományt, hivatalokban szolgáljuk a munka szervezetét, művészi produkciókkal ábrázoljuk a szent és örökkévaló emberi életet, élünk a hivatásunknak, mint az emberiség többi milliói, amíg egy váratlan pillanatban a hivatásába legjobban belefeledkezettben is felszög egy addig tudatos nem váit érzés, a zsidó sors érzése. És ebben a tekintetben nincs különbség a pájeszes galiciáner, városivá vedlett kereskedő, nemességet szerzett nagyiparos, világhírre szert tett tudós, vagy halhatatlanná lett művész között. Eljön a nap, amikor ünnepélyesen vagy fölényesen — aszerint, hogy a közös zsidó sors milyen jelensége az, amelyre éppen reagál — minden zsidó megformulazza a zsidósághoz való viszonyát, amelyről nyilatkozhatik pozitív vagy negatív értelemben, de mindenképpen azt bizonyítja, hogy nem független tőle.

És a zsidó sors bővelkedik alkalmakban, amelyek ezt a függőséget kifejezésre juttatják. Ilyenek a bevallott, vagy hallgatóságos, de valamilyen formában mindig fellépő antiszemita jelenségek, amelyek tizenötmilliónyi ember életébe szólnak lépten-nyomon elkerülhetetlenül bele. Mint ha valóban egyetlen rendező dirigálná a történelem színpadán lejátszódó jeleneteket, olyan rendszeresen történik gondoskodás róla, hogy a zsidóüldözések időről-időre üdítő intermezzójául szolgáljanak a néha unalmassá, néha veszélyessé váló ördögi színjátéknak, amelytől éppen azon kevesek fordítják el tekintetüket, akiknek volna képességük, hogy átlásanak rajta.

Pedig milyen másképp lehetne minden, ha ahhoz, hogy egy létező, sőt életünket döntően befolyásoló adottsággal, a zsidó sors közösségével számoljunk, nem kellene hol Ukrajnában, hol Orgoványon, hol Kolozsváron eget vernie a zsidó jajkiáltásnak, nem kellene a nyugati államok hallgatóságos antiszemita nyomása alatt észrevétlenül elvéreznie a zsidó nép nagy tömegeinek. Milyen másképp lehetne minden, ha ez a tizenötmilliónyi nép, amely két évezreden keresztül oly páratlan önfegyelmessé igyekezett hozzászokni a népi önállóság nélkülözéséhez, miközben emberi szabadságától is lépten-nyomon megfosztották, oly időben is fentartaná a népi egységet, amikor nem antiszemita tüntetések juttatják eszébe, hogy mindegy, kaftánt visel-e Ukrajnában, nemesi attilát öltött-e Magyarországon, liberális politikussá egyenjogusította-e magát Romániában, vagy tudóssá desztillálódott Németországban! Ha a zsidóság a felvonásközökben sem felejtene el a cselekményt, amely azonnal megindul, mihelyt a függöny szét-

rebben és amelynek mindig és mindenütt ő a szenvedő hőse.

Egy felvonás véget ért, a függöny összehemlett. Muljék el az izgalom, csillapodjanak le a kedélyek. Most talán szünet következik, amely alatt elhordják a díszleteket. Nem kell a kulisszák mögé menni, ilyenkor ott nagyon illuzióerőtelő a látvány. A lezajlott felvonásnak tényleges romjai vannak, amelyeket el kell takarítani, ilyenkor alkalmatlan a színpad a meg-

tekintésre. Akik képesek rá, tölték ki vidám beszélgetéssel, könnyed szórakozással, nemtörődöm tétlenséggel a felvonásokot. De vannak a játéknak résztvevői, akik tudják, hogy rövidesen itt, vagy más zugában a világnak, új felvonás következik, újból sor kerül rájuk. És ez így fog menni, ameddig csak másképp nem fogjuk akarni, ameddig valóságá nem kovacsoljuk a zsidó egységet, amely eddig csak a zsidó sors közösségében jutott kifejezésre.

Lányi Andor

Kincsekkel, mérgekigyókkal, skorpiókkal telt végtelen katakombákat találtak Toledo városában

Pompei után Toledo lesz Európa második nevezetessége. Megkezdték az ásásokat

(Toledo, dec. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Emberemlékezet óta tartja magát az a szájhagyomány, hogy Toledo város egyik legrégebb főúri palotájának, a világhírű el Grécos toledoi festőművész kastélyának szanzációi titkai vannak. Ez a több évszázados, gyönyörű épület, amelyet a művész annak idején egy előkelő főnemes zsidó családtól vásárolt, már hosszú évtizedek óta lakatlan és elhagyott. A babonás környékbeli lakosok azt rebesgették, hogy szellemek ültek orgájukat a palota titkos pincéjében. A hatóságoknak az a gyanuja támadt, hogy bünösök rejtőzködnek az omladékok között, sőt egy szervezett pénzhamisító banda is ott tittofe fel tanyáját.

Ezzel szemben a tudósok és a régészek azt vitatták, hogy a kastély pincéjében egy egész katakombaváros bejárata van. Különböző régi okiratokkal, tervrajzokkal és képekkel bizonyították, hogy Toledo

városa teljesen alá van aknázva katakombákkal, hosszú, tekervényes és titkos földalatti folyosókkal, amelyek arra szolgáltak, hogy a középkorban, az üldözések idején a kastély lakói biztonságba helyezhessék magukat.

Gyanu merült fel arra nézve is, hogy a katakombák egy része temetkezési helyül is szolgál és az ősrégi alagutakon meesés értékű műkincsek, drágaságok és ékszerek vannak még ma is sértetlen állapotban.

Hosszas jogi és közgazdasági vita után a múlt héten kezdték meg a rejtélyes pince kiásását. Már az első nap munkája nagy meglepetést okozott. Nem találtak egyelőre sem kísérteteket, sem szellemeket, még csak pénzhamisítókat sem, hanem egy valóságos had eragat — a mérgekigyók, a skorpiók és más veszedelmes férgek mindenféle fajtaból. Évszázadok óta éltek itt, háborítatlanul.

Valóságos irtó hadjáratot kellett elle-

nük indítani, amelynek két emberélet is áldozatul esett. Három napig tartott, míg a pince bejáratát őrző veszedelmes ellenségeket elpusztították és azután is csak nagyon óvatosan haladhattak előre. Végtelen hosszú, tekervényes és mindenféle oldalelágazásokkal megszakított utcákat fedeztek fel a föld alatt, amelyek teljesen különböznek a tudósok kezei között lévő ábráktól és tervrajzoktól. Még csak kezdetén vannak a nagy munkának, de máris látszik, hogy a világ egyik legnagyobb katabombarendszerét fedezték fel, amely valószínűleg az egész várost aláaknázza és kilométereken túl, valahol a várostól messze ér véget. Vannak olyan egyenes és nagyon széles utak is, amelyeknek nincsenek oldalkijáratai és amelyen egy egész héten keresztül lehet sétálni, — anélkül, hogy a végére jutna a földalatti vándor.

Az ásások azokat is igazolták, akik kincseket sejtettek a föld alatt. A munkások minden nap arany- és ezüstkelyhekre, ékszerekre, régi érmekre, pénzekre és világművészeti szobrokra akadnak, amelyek között több, mint kétezeresztendő leletek is vannak. A műtörténelmi értéke ennek a földalatti katakombának egyelőre megbecsülhetetlen. Szakértők szerint Pompei után ez lesz Európa második nevezetessége.

A munkálatokat most már fokozott erővel folytatják. Európa minden fővárosából híres professzorok érkeztek Toledo-ba és részt vesznek a munkálatok irányításában. Az eddigi tervek szerint a katakombák teljes feltárása még így is több, mint egy esztendeig fog tartani és azután Toledóban megnyílik Európa egyik legnagyobb látványossága: a földalatti város, külön villamos vasutal és tökéletes forgalmi berendezésekkel.

A legdrágább ajándékok mellett is...

Az Elida-dobozokat még a legértékesebb tárgyak mellett is örömmel fogadják a legelőkelőbb körök karácsonyfája alatt. Minden ajándék mögött ott áll láthatatlanul az ajándékozó egyénisége. Találjuk ki a legbensőbb óhajokat! Ajándékozunk Elida-dobozt!



ELIDA DOBOZOK

A KOLOZSVÁRI GIMNÁZIUM I. No. 290.

Főrabbi Ur!

Válaszolva az Önök átiratára, tisztelettel ket:

Az Önök panaszát tárgyává tettük, a nyomozás során azon amelyet Önök is jól az illető tanuló eltűnése elgőgő eredményt elé

Ami ama bizonyos lyet az ügygel küldtek, kérem legarról, hogy

nem alulírott fog és én nem engedlek kiüld

Sőt, amikor az iskolai tett átiratot megfogmutatta, én annak e tan megtiltottam, még le az ügy aktái

Az a hivatalos köz a gyerek körözésére „Natiunea”-ban meg hiszem. Abban nem csak felkértük a rabveszett tanuló körözés

Ez a levél az Uj jelenése után, de a g

Domide ig

Becses lapjukban jelent cikk tele van és sok, de nagyon so

„Audiatur et altera” tisztelettel kérem a becces lapjukban elre

Hogy legyen lehet és egy objektív meg magannak azt az abruvén becces lapjukba pedig azon indokból, szerint mi még történt állapotok után sem mért izolálják magukatól, hogy közös nyelvégyemást. Veszélyeztet közvélemény szemébsaját felelősségemre, a fejezése érdekében.

Olvasóközönségük zódási céljából előadó történet incidentst.

F. hó 13-án a hely egyházi hivatal felker talosan egy középiskolai gyermek nyomozására

Binder tanító volt titóje ezen intervenció rendelkezésére álltam.

Az első osztályu fitam, megejtettem az miután bevalotta, hogy könyvet a malompa megalált, hazaküldte

A rektifikáló levél

(Folytatás az 1-ső oldalról)

A KOLOZSVÁRI DR. ANGHELESCU
GIMNÁZIUM IGAZGATÓSÁGA.
No. 230. Cluj, 17. XII. 1927.

Főbb Ur!

Válaszolva az Önök 691—1927. számú
átiratára, tisztelettel közlöm a következ-
ket:

Az Önök panaszát nyomban vizsgálat
tárgyává tettük, hogy elintézhessük. A
nyomozás során azonban egy váratlan eset,
amelyet Önök is jól ismernek, hogy t. i.
az illető tanuló eltűnt, nem tudunk ki-
elégítő eredményt elérni.

Ami ama bizonyos átíratot illeti, ame-
lyet ez ügyvel kapcsolatban Önöknek
küldtek, kérem legyenek meggyőződve
arról, hogy

**nem alulírott fogalmazta azt meg
és én nem engedélyeztem annak
elküldését.**

Sőt, amikor az iskola titkára a fent emli-
tett átíratot megfogalmazta s nekem meg-
mutatta, én annak elküldését hátróztat-
tam megtiltottam, minthogy nem zártuk
még le az ügy aktáit.

Az a hivatalos közlemény viszont, amely
a gyerek körözésére vonatkozik s amely a
„Natiunea“-ban megjelent, teljesen jó-
hiszemű. Abban nem felszólítottuk, hanem
csak felkértük a rabbinátus szerveit az el-
vezett tanuló körözésére.

Teljes tisztelettel:
A. Domide, igazgató.

Ez a levél az Uj Kelet cikkének meg-
jelenése után, de a gyermek megtalálása

előtt íródott. Mert ha Domide igazgató a
fenti levelet a gyermek megtalálása után
írta volna, akkor valószínűleg a „Nati-
unea“-ban megjelent kommuniké ódiumát
is a titkára hátróztatja volna és nem elé-
gedett volna meg annak kijelentésével,
hogy az jóhiszemű volt, hiszen abban nem
„felszólították“, csupán „felkérték“ a
rabbinátus szerveit a gyermek körözésére.
Mert ez a finom kis nüanskülönbség
igazán nem változtat a dologon. A rabbi-
nátusnak semmiféle nyomozószervei ni-
ncsenek, a rabbi átus nem magányozó
iroda és enyhén szólva, fantasztikus idea,
hogy valaki egy lap útján, nyilvánosan a
rabbinátust kérje meg arra, hogy nyom-
ozást indítson egy eltűnt gyermek után.

Ha a levél írásának időpontjában a
gyermek már megkerült volna, akkor
Domide igazgató valószínűleg nem azt
írta volna levelében, hogy a titkár fogal-
mazványának elküldését azért tiltotta
meg, „mert az ügy aktái még nincsenek
lezárva“, hanem nyilván azt írta volna,
hogy a fogalmazványának hangja szemte-
len volt, gyanúsítása felháborító, a benne
rejlő burkolt vád elképesztő és ezért til-
totta meg ennek az átíratnak elküldését.

Hogy az igazgató és a titkár közül ki
fogja magára venni ennek az ódiumus
ügynek az ódiumát, az az ő kettőjük
privát ügye. Domide igazgató nem akarja
vállalni, erre mutat a fentiekben kívül az
a cikke is, amelyet hozzánk ma délután
beküldött és amelyet itt eredeti stílusá-
ban szösz szerint közlünk:

Domide igazgató cikke az Uj Keletnek

Becses lapjukban fenti cím alatt meg-
jelent cikk tele van fájdalmas vergődéssel
és sok, de nagyon sok igazságtalansággal.
„Audiatur et altera pars“ elvénél fogva,
tisztelettel kérem az alábbi közlésemet
becses lapjukban elrendelni szíveskedjék:

Hogy legyen lehetséges egy megértés
és egy objektív megítélés, megengedem
magamnak azt az abnormalitást is, felel-
vén becses lapjukban magyarul, még
pedig azon indokból, hogy lássák be mi-
szerint mi még történetileg itélt 9 éves
állapotok után sem imputálnak senkinek,
mért izolálják magukat attól a lehetőség-
től, hogy közös nyelven is megérthessük
egymást. Veszélyeztettem presztizsemet a
közvélemény szemében, de megteszem
saját felelősségemre, az igazi részvét ki-
fejezése érdekében.

Olvasóközönségük erkölcsi és tájéko-
zódási céljából előadom a tudtomon kívül
történt incidenst.

F. hó 13-án a helybeli ortodox zsidó
egyházi hivatal felkeresett engemet hiva-
talanosan egy középiskolai első osztályu
gyermek nyomozására.

Binder tanító volt a személyes közve-
titője ezen intervenciónak és én azonnali
rendelkezésre álltam.

Az első osztályu fiut magamhoz hivat-
tam, megejtettem az első kikérdezést és
miután bevallotta, hogy egy piros kötésű
könyvet a malompatak partján tényleg
megtalált, hazaküldtem, meghagyva, hogy

hozza meg nekem azon zsidó ember ci-
mét, akinek e könyvecskét adta. A gyer-
mek megérkezése helyett azonban arra a
meglepetésre jutottunk, hogy másnap
reggel jelentkeztek nálam a gyermek
munkás szülei, akik számonkérték tőlem
a gyermeket azon a címen, hogy én kar-
cserben tartom érkezés nélkül.

Meggyőztem a szülőket arról, hogy én
csak hivatalos kötelességemet teljesítet-
tem, mikor utasítottam, hogy hozza meg
nekem azon zsidó ember címét és nevét,
kinek a könyvet átadta. De erre jött a
borzasztó babonás válasz: „Maga bűnös,
mert adta gyermekemet a zsidók kezére,
tessék nekünk előkeresni, mert tudjuk,
hogy a gyermek után rögtön indult el a
zsidó tanító is.“

Erre kénytelen voltam megtenni azt a
kis hivatalos közlést, amelyben kértem
(nem pedig „felszólítottuk“) a sigurantát,
a rabbinátust és a nagy publikumot a gyer-
mek nyomozására és az eredményekről
kértem értesítést. Nem tartok semmi ab-
normalitást abban, hogy ebben a kis
anunczban a rabbinátus is említve volt,
mert az éppugy oknyomozta a tanulót,
mint én.

Tettem ezt spontán és jóakarattal.
Mi történt később, az nem az enyém
és nem az én felelősségem.

T. i. az egyik Uj Kelet szerkesztő társa
felkeresett engem az iskolában. Nem talált
engem de találkoztott egy cuzista tanárral

akivel vitatkozott, azután az iskola titkára,
aki felhatalmazás nélkül direkt is intézett
a főbbi hivatalhoz egy irást, melyben
felelősséget kér a gyermek eltűnéséről.

Tessék megvizsgálni obiektiv modom,
ha lehetséges egy román gimnáziumban
a vallási különbség, mindenféle iskolai
adminisztrációs és gondozási szempont-
ból! Allok becses rendelkezésükre és bol-
dog leszek ha tudom megnyerni a közös
érdekek megértésére és arra a maguk köz-
véleményére hogy mi nem vagyunk sem
vallás- sem faji *supremalók*.

Igyekvünk a civilizáció faktorai lenni
és leszünk is mert ez a román faj missiója.

Kiváló tisztelettel:

Anton Domide
directorul gimn.
Dr. C. Angelescu.

Az igazgatóság felelős

Nekünk nem lehet feladatunk, hogy
kinyomozzuk, kit terhel ezért a felhábo-
ritó akciót a felelősség. Domide igazgató
a nyilvánosság előtt többszörösen is saját

A kolozsvári hadbíróóság Hiliu Nicolae VII-ikes gimnazistát az apahidai rombolás miatt 3 havi börtönbüntetésre ítélte

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj
Kelet tudósítójától.) Egy szepegő, síró
gyermek állott ma délelőtt a kolozsvári
hadbíróóság előtt, akit a vádirat azzal a
szörnyű büncselekménnyel vádol, hogy
egyedül előre megfontoltan hajtott végre
az apahidai templomrombolást. A félszeg
VII-ik gimnazista, akinek látásakor inkább
a sajnálat, mint a templomrombolókkal
szemben megérdemelt harag érzésével
tekintettünk, könnyek között igyekezett
ártaflanságát bebizonyítani. Olyan gyer-
meki és őszintének látszó könnyek között,
hogy szinte elhiszük vallomását, hogy
nem ő, hanem mások, vagy talán más-
valaki követte el az apahidai bűntettet.

Mielőtt a tárgyalás érdemi ismertetésére
rátérnénk, meg kell állapítanunk, hogy
a bíróság előtt szepegő diák a nyomozás
ideje alatt napokon keresztül megtevesz-
tette a hatóságokat. A vádlott első kihall-
gatása alkalmával Hila Augustin nevet
díktált be és mint a kolozsvári egyetem
bölcseleti hallgatója szerepelt. A kihall-
gatás során tett vallomás a tárgyi tényekre
vonatkozólag is teljesen különbözik a vád-
lottnak a hadbíróóság előtt tett vallomásá-
tól, amelyben a bementett nevet Hiliu
Nicolae-ra igazította ki és hetedik közép-
iskolai növendéknek vallotta magát.

**A vádirat közrend megbontásával
vádolja Hiliut**

Pár perccel nyolc óra után Párcea
Teodor ezredes elnök vezetésével vonultak
be a a hadbíróóság tagjai. A vádat Negu-
lescu kapitány királyi ügyész képviselte,
míg a védelmet dr. Paul István és dr.
Stetescu Anghel kolozsvári ügyvédek
látták el. A vádirat szerint a vádlott

Téli fűtésre

1000 kg. vágott bükkfa-göcsöt

750

leierí házhoz szállít FISCHER
Str. Enescu (Gyulaiágyár-u.) 15. sz.
Telefonszám 13-00

titkárát vádolja meg, még pedig olyan
súlyos cselekményekkel, amelyek azonnali
szankciókat követelnek. Várjuk ezeket a
szankciókat, de ugyanakkor nem hallgat-
hatjuk el, hogy bármiképpen is történt a
dolog, egy hivatal főnöke minden körül-
mények között felelős alantásainak hiva-
talan aktusaiért és így eme ügyben Do-
mide igazgatónak is viselnie kell a fele-
lőség reá eső részét.

részvett a kolozsvári és nagyváradai rom-
bolásokban, a közrend megbontása elleni
tüntetésben és törvény által büntetendő
vallássértést követett el. Hiliu résztvett
az apahidai templom összerombolásában,
ő törte be az ablakokat és a hatóság kö-
zegei in flagranti kapták akkor, amikor
egy templomi köntöst akart magára
öltöni.

A vádlott védekezése

A hadbíróóság elnöke a vádlottnak adja
át a szót, aki első vallomásától minden
pontban különböző módon tette meg
védekezését. Elmondja, hogy nem is akart
résztvenni a diákkongresszuson és azért
jött Kolozsvárra, hogy az operához, mint
karénekes leszerződjön. Hallotta, hogy a
nagyváradai kongresszusra menő diákok
ingyen utazhatnak és ezért diáksapkát
szerzett, hogy ő is Nagyváradra mehessen.
Nagyváradra elutazott, de állást nem
sikerült kapnia és a kongresszusról vissza-
térő diákokkal együtt ő is elutazott Nagy-
váradról. Kolozsváron felszállt a vonatra
a vasuti ellenőr, aki konstatálta, hogy
nincs diákgazolványa és leszállította Apa-
hidára, ahol elkeveredett a többi tünte-
tők közé. Nem érzi magát bűnösnek, kéri
felmentését.

**Klein Farkas feljelentőt nem
hallgatták ki**

A vád egyetlen tanuját, Vlad Vasile
csendőrmeztart hallgatták ki ezután, aki
elmondja, hogy a diákot piros diáksapká-
val a fején és egy templomi ruhadarabbal
a kezében, egyedül találta a zsinagóga
előtt. A diákot azonnal letartóztatta és
kihallgatta, mire a vádlott azt mondta,
hogy a templomi ruhadarabot azért kérte
el romboló társaitól (akik pedig, mint
ahogy azt a nyomozás is bebizonyította,
nem is léteztek), hogy megsérült jobb-
lábát bekösse vele. Vlad azután a koloz-
svári csendőrség rendeletére szállította be
a vádlottat a kolozsvári hadbíróósághoz.
Később érkezett a tárgyalásra Klein Farkas
apahidai zsidó ember, aki a templomrombo-
lásról először vett tudomást és a hírrel
azonnal az apahidai csendőrségre szaladt.

**A hadbíróóság nem találta szüksé-
gesnek Klein Farkas kihallgatásá-
ért a vádbeszédet félbeszakítani.**

Negulescu kapitány, királyi ügyész vád-
beszédében súlyos szavakkal bélyegezte
meg a rombolásokat, arra kérve a hadbíró-
ságot, hogy példaadás kedvéért is súlyos
büntetéssel sújtsa a rombolások első erdélyi
vádlottját, aki a román érzelmekhez és a
diáksághoz nem méltó módon, megszent-
ségtelenítette a zsidó templomi kegyzere-
ket. Kéri a büntetőtörvénykönyv 206.
paragrafusának alkalmazását, amely egy
hónaptól egy évre terjedő börtönbüntetést
ir elő a vallássértéssel szemben.

A védők kiskorúságra hivatkoznak

A két védőügyvéd kéri a vádlott fel-
mentését, mert fantasztikusnak tartja,

Legélszerűbb karácsonyi és újévi ajándék

**FINOM · MELEG · TEVESZŐR
HÁZICIPÖK.**

NŐI HAJTÓHÁS £: 280
NŐI CSATTOS £: 340-
FÉRFI NYELVES £: 300-
FÉRFI CSATTOS £: 380-
ÉRZÉKENY LÁBAKRA FINOM POST-
TÓ MÖRÜL BŐRREL £: 600

DERBY

Ki ne akarna egészséges lenni!

az új „Santol“ productum használata által, amely egy gyógynövény kivonat és menthol keveréke, eredménnyel gyógyítja a spanyolnáthát, fej és lábfájást, torokgyulladást, nyílalást, reumát, idegbántalmakat, fogfájást, kimerülést, stb. stb.

A „SANTOL“ tiszta alkoholból és gyógynövénykivonattal készül és jelentékeny mennyiségű Menthol is tartalmaz, mely mint jó orvosság ismeretes a hűlés minden eseteiben. A „Santol“ kitűnő készítmény fájdalomcsillapító antiszeptikus, ezért egy házból sem szabad hiányoznia.

Hűlésnél, kéz és lábfájásnál, nyílalásnál a főj testrészt Santollal dörzsölendő be, azután meleg gyapjúkendővel jól begöngyölendő és azizzadáns ing cserélendő. Spanyolnáthánál, torokfájásnál, fejfájásnál, a fej,

halántékok, nyak Santollal dörzsölendő be, néhány cseppet vattára csepegtetünk és bedugjuk a fülünkbe, az orra, így nagyon jól tesz.

A „Santol“ mint szájvíz, néhány csepp vízben használva, Menthol összetételénél fogva hatalmas fertőtlenítő szer, antiszeptikus voltánál fogva, elpusztít minden mikrobát, amely a száj útján a szervezetbe jutna. Két-három csepp vattára csepegtetve a fogra téve csillapítja a fájdalmat.

A „Santol“-t még az egészséges ember, öreg és fiatal egyaránt kell használnia, az intellektuel épügy, mint munkás, sportember stb., mert e készítménnyel való bedörzsölés élénkíti a vérkeringést, megszünteti a fáradtságot és természetes élénkséget kölcsönöz a szervezetnek.

A „Santol“ kapható minden drogeriában és gyógyszerárban.

Nagybani eladás Emil Zaharia és Cernătescu Strada Popa Nan 181. Bucuresti.

hogy egyetlenegyszer diák végre tudott volna hajtatni egy templomrombolást. A vádolt kiskorú és nem értelmi szerzője, hanem csak egy részese egy országútra kiterjedő romboló tüntetésnek. A hatóságok csak bűnbakot keresnek a történetekért és ilyen bűnbak a 16 esztendő Hiliu Nicolai is.

Itt megjegyzendőnek tartjuk, hogy munkatársunk az ítélet kihirdetése után beszélgetést folytatott Negulescu kapitánnyal, aki maga sem tudja, hogy hány éves a vádolt, mert minden vallomásaival más adatot mondott be és iratai hiányosak.

Háromnapos börtön

A vélobeszédek meghallgatása után a hadbírószék visszavonult és rövid tárgyalás

után kihirdette az ítéletet. A bíróság tagjai négy szavazattal egy ellenében elvetették az első vádat, amely szerint Hiliu Nicolai, a kolozsvári és nagyváradi zavargásokban részt vett volna. Négy szavazattal egy ellenében beigazoltnak látta, hogy a diák az apahidai rombolást teljesen egyedül hajtotta végre, végül pedig három szavazattal kettő ellenében kimondta, hogy enyhítő körülmények nincsenek.

Hiliu Nicolaiet így vallássértés vádjában találta bűnösnek a hadbírószék és háromnapi börtönbüntetéssel sújtotta.

A vád és a védelem megnyugodtak az ítéletben, amely a kihirdetés után jogerőssé vált.

E hó végére nagyszabású népgyűlést hívott össze az erdélyi szociáldemokrata párt, amely a diákzavargások és a kormány katasztrófális gazdasági politikája ellen fog tiltakozni

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A romániai szociáldemokrata párt erdélyi tartományi vezetősége a napokban pártvezetőségi ülést tartott, amelyen az általános politikai helyzettel foglalkozott.

Megállapította a párt vezetősége, hogy a liberális kormány által felidézett politikai helyzet rendkívül súlyos, aminek kétségtelen jele az is, hogy a kormány a diákzavargásokkal kapcsolatos rombolásokat és atrocitásokat nemhogy megakadályozni igyekezett volna, hanem lényegében elősegítette azokat. Ez is azt bizonyítja, hogy a liberális kormány vagy nem akarja, vagy pedig nem tudja fenntartani a rendet s így a polgárság és munkásság közvetlen személyi biztonságát és egzisztenciáját is veszélyeztetni uralmával.

Epen ezért a szociáldemokrata párt erdélyi tartományi vezetősége elhatározta,

hogy e hó 29-én nagyszabású népgyűlést rendez, amelynek keretében a szónokok ismertetni fogják a kormány katasztrófális gazdaságpolitikáját is, mely az erdélyi dolgozó tömegeket a végső kétségbeesésbe és anyagi leromlásba taszította. A pártvezetés elhatározta, hogy a gyűlés demonstratív jellegű és impozáns voltánál érdekében a legerőteljesebb agitációt fogja kifejteni s egyben felhasználja ezt a gyűlést arra is, hogy a diákzavargásokkal szemben legelőszó kritikáját hallassa s követelje, a nemzetközi szociáldemokrata munkásság hatalmas politikai és társadalmi súlyának latbavetésével, a rend biztosítását, természetesen oly módon, hogy míg egyfelől a reakció kilengéseit a kormány minden eszközzel megakadályozza, másfelől a polgári szabadságok helyreállítását biztosítja.

Kantont a „halál városává“ tették a nacionalisták a kínai kommunista forradalom leveretése után

Kiutasítják a nemzetközi koncessziós területről a szovjet megbízottait

Sanghaj, december 17. A múlt héten, illetőleg e hét elején szűkszavú táviratok számoltak be arról, hogy Kanton városát a kommunista paraszt- és munkástanácsok csapatai elfoglalták s az egész hatalmas tartomány irányítását kezükbe vették. Ez a hír annál is inkább meglepetésként hatott, mert a kínai hadsziintérről hónapok óta, vagy egyáltalában nem érkeztek híradások, vagy pedig olyan zavaros hírek jöttek, amelyekből senki sem alkothatott magának tiszta képet a tényleges helyzetéről. Csang-Kaj-Sek eltávózása óta, aki párszázmilliót emelt el a nacionalista kormány kasszájából, a hankau és nankingi kormányok látszatra egyesültek egy Peking ellen irányuló offenzívára.

Ez az offenzíva eleinte győzelmesen vonult előre, de hogy későbbi sorsa mi lett, azt tulajdonképpen ma sem tudjuk. Legelőszó arról van tudomásunk, hogy

Csang-Cso-Lin, Peking kormányzója, a közönséges rablóvezérből kényurrá lett tábornok arra készül, hogy Kina császárjává koronáztassa magát. Ez pedig azt jelenti, hogy a délkeleti nacionalista csapatoknak mégsem sikerült levérni Észak-Kina urát.

Amióta ezt a hírt világgá kürtölték a sajtóirodák, tulajdonképpen semmi pozitívumot nem tudunk Kínáról, főleg azt nem, hogy Kantonban tulajdonképpen a nacionalista forradalmároknak melyik frakciója van hatalmon s kik azok a vezérek, akik a kommunista felkelést megszervezték. Azt sem tudjuk, hogy tulajdonképpen a Nanking, vagy a Hankau irányítása alatt lévő csapatok voltak-e azok, amelyek a kantoni kommunista forradalmat leverték és rémuralmukat oly módon terjesztették ki a város fölött, hogy ma már Kantont a „halál városának“ apoetrofálják a Sanghajból keltezett táviratok.

A legújabb táviratok szerint, a sanghaji konzuli testület hozzájárult a nemzeti kormány (melyik nemzeti kormány? Szerk.) ama javaslatához, amelynek értelmében a szovjet képviselőit kiutasítják a nemzetközi engedményes területről, az orosz kereskedelmi vállalatokat pedig zár alá ve-

szik. Azok a jelentések, amelyek Kantont a „halál városának“ nevezik, valódi jellemzése annak a helyzetnek, mely a parasztok és munkások forradalmának leveretése után jött létre. Számos fényképfelvétele készült azokról a holttestekről meg-

rakott kocsiokról, melyeken a halottakat a temetőbe viszik. A gyalogjárók hosszú sorban fekszenek a holttestek, melyek do-sumentálják, hogy milyen rettenetes és embertelen bosszuvál jártak el a kommunistákkal szemben az ellenforradalmárok,

Kolozsvár város tanácsa százezer lej segélyt szavazott meg a kolozsvári munkanélkülieknek

A városi tanács szociáldemokrata tagjai az 1928. évi városi budgetbe ötmillió lejt akarnak előirányoztatni munkavédelmi célokra

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városi tanács szociáldemokrata tagjai nemrégiben beadványban fordultak a városi tanácshoz, amelyben arra kérték, hogy tekintettel a Kolozsváron egyre jobban terjedő munkanélküliségre által sújtott szegény munkásokra, a nyugati városok mintájára, Kolozsvár tanácsa állítson fel egy olcsó étkezdét, ahol a nyomorgó munkásság olcsó élelemhez juthat.

Kolozsvár város tanácsa a szocialista tanácsosok memorandumára azt a választ adta, hogy hajlandó a munkásság követelését akceptálni, azonban az olcsó étkezde felállítására vonatkozó kérést jelenleg azért nem teljesíteni, mert az 1927. évi városi budgetbe erre a célra egyetlen bani sínos előirányozta.

A szocialista városi tanácsosok ezt a határozatot azzal felelezték meg, hogy a városi tanács az 1928. évi budget terhére állítsa fel az olcsó étkezdét. A városi tanács nem telje-

sítette ezt a követelést s csupán arra nézve tett ígéretet, hogy az ügyet a jövő évi költségvetés tárgyalásakor általánosságban és részleteiben is tárgyalni fogja. A szocialista városi tanácsosok befolyására azonban a városi tanács tegnap este tartott értekezleten elhatározta, hogy a kolozsvári munkanélküli munkások számára százezer lej segélyt utal ki.

Munkatársunk a szociáldemokrata párt vezetőségétől azt az információt nyerte, hogy a szocialista városi tanácsosok az olcsó munkás-étkezde és munkanélküli segély céljaira a jövő évi költségvetésbe 5 millió lejt akarnak előirányoztatni.

A kolozsvári városi tanács egyidejűleg százezer lejt szavazott meg Kolozsvár város szegényei számára is. A felosztásra kerülő összegeket közvetlenül a karácsonyi ünnepek előtt fogják szétosztani az igényjogosultak között.

A német vasutak racionalizálása páratlan eredményeket hozott

Dr. Dorpmüller vezérigazgató berlini előadása

(Berlin december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A napokban előadást tartott Berlinben dr. Dorpmüller a Reichsbahn vezérigazgatója a vasut racionalizálásáról. A Reichsbahn jelenleg önálló részvénytársaság, amelynek vezetése teljesen független az illetékes minisztériumtól; a német kormány csak ellenőrzési jogot gyakorol, mint főrésztulós a német állam képviselőjében. Csak ilyen organizáció mellett volt lehetséges rövid pár év alatt a német vasutakat racionalizálni. Az állami bürokratizmus mellett évtizedek alatt sem válósulhattak volna meg azok a nagyszerű újítások, amelyek a német vasutakat ma jellemzik. A pénzügyi vezetés organizációja ma lehetővé teszi, hogy 48 óra alatt mérleg legyen a vezetés kezében, amely a két n-p előtti bevételeket és kiadásokat pontosan tartalmazza.

A pénz gyűmölcsöztesítéséről ugy gondoskodott a német vasut, hogy külön bankot alapított, amely már másnap kihelyezi a Reichsbahn felesleges tőkét és gondoskodik arról, hogy a szükséges összegek idejében ugyancsak az igazgatóságok rendelkezésére álljanak.

Ami az üzemi újításokat illeti, a lehetőség szerint gyorsabbá tették ugy a személy-, mint a telefonforgalmat. A modernizálás ezen a téren folyamatban van. A berlini városi és környéki forgalom villamosítása folyik és jövő év augusztusában átadják a forgalomnak az új villamosvasuti kocsiakat, anélkül, hogy a forgalmat csak egy napra is megbénítanák. A teherforgalom terén meglopó újításra készül a német vasut. Rövidesen elkészül az új tehervonat-menetrend, amely 200 tehervonat leggyorsabb összeköttetését fogja szabályozni. Az ipar és kereskedelem számára megfizethetetlen előnyt fog jelenteni, hogy a szállítmányok érkezését hasonló biztonsággal tudják előre megállapítani, mint a személyforgalomban. Az üzemi ki-

adások csökkentése minden téren a várakozásnak megfelelően sikerült. Az önműködő fékek alkalmazása a teherforgalomban évi 180 millió márka megtakarítást jelent a német vasutak számára. A mozdonyok teljesítőképességét annyira emelték, hogy a megnövekedett forgalom ellenére jelenleg 22 000 mozdony szükséges a vasut üzembentartására, a háboru előtti 27 000 mozdonytal szemben. A háboru előtti 250 típus helyett jelenleg 30-40 típusu mozdonyt épített a Reichsbahn, olyan konstrukcióval, hogy a szénmegtakarítás évi 100 millió márkát tesz ki.

Ilyen eredményeket ért el a német vasut, amelyet pár év előtt azért kommercializáltak, hogy a racionalizálást az állami bürokratizmus ne akadályozza.

Gyönyörű Altvien márkás porcelánok, keleti és belföldi perzsaszőnyegek, zongorák, vitrinek

karácsonyig minden elfogadható áron kerülnek eladásra.

Rosenberg régiségkereskedőnél CLUJ, Calea Victoriei No. 5

A görög kormány szenátust akar szervezni

Athén, december 17. A görög kormány a parlament elé rövid időn belül egy felsőház megalakítására vonatkozó törvényjavaslatot nyújt be, amely szerint százhusz szenátor foglalna helyet az új szenátusban. A szenátusi választások az újév elején lesznek.

Ingyen adunk új kalap, átalakítás és formálás után is Amitté bélyegeket. - Szenzációs karácsonyi olcsóságok csakis az „IDEA E“ női kalapüzletben Cluj Calea Regele Ferdinand (v. Wessélyi-u. 38. Formálások és átalakítások a legbiztonságosabban és gyári áron készülnek

Plüsch kabátok gőzölése, szőrmebundák tisztítása legolcsóbb CZINK-nél, Cluj

Az ODI vissza az ered Egyfelől az O bes-élőgépeke ODEON-gép denütt kizáró Minden jó hallgassa és me

Bucu

FIÓKOK: Bu

Decemb

hadbire Bucuresti-Bu vargó diákok els vádat Hotineau o alkalmából Bukar marosan szabadon kat, akik ellen ki szabadlábba helye

A min

vényit

(Cluj-Kolozsvár, Kelet tudósítójától) tényezői évekig te ismeretes, kivívták, a kereskedelmet me ték revízióját határo vényes alap nélkül gálására kiküldött ság befejezte munká amelyben számos ill minisztertanács mári január elsejével a megasztúnni:

Közse

Ebadó, mezőgazda legelőadó, házadó, szedett járműadó, j gitási adó, tüzoltó- illeték, kataszteri tási illeték, a köz szedett illeték, a b vetett községi illeték levélkiállítási és áti ségügyi alap és javára szedett hozzá ségi állatállomány ként szedett 1-2

Még a bekötött szemű gyermek is meg tudja különböztetni az

ODEON

LEMEZT



Az ODEON-lemez olyan tisztán és legrendkívülbb természetességgel adja vissza az eredeti hangot, hogy a legkényesebb izlést zenebarátot is kielégíti. Egyfelől az ODEON-művek új villamos felvételi eljárása, másfelől az ODEON-beszélőgépeket helyettesítő különböző más tálalmányok garantálják, hogy az ODEON-gép a legjobb és legkitűnőbb, az ODEON-gép utólréhetetlen és mindenütt kizárólagos közkedveltségnek örvend.

Minden jogosított lerakat ingyen nyújt alkalmat mindenkinek, hogy a gépet meg-hallgassa és megismerje. — **Kérjen ingyen árjegyzéket.**

Romániai vezérképviselet és központi lerakat:

ODEON-művek

București, Cal. Victoriei 79. (Vis-a-vis de Biserica Albă.)

Tulajdonos: OSCAR NEGREANU.

FIÓKOK: București: Bul. Elisabeta No. 1. (Grand Hotel Boulevard alatt)
Cernaui: S r. Romana No. 11.
Cluj: Str. Memorandului 16.

December 21-én tárgyalja a bukaresti hadbíróóság a romboló diákok perét

Bucuresti-Bukarest, dec. 17. A hatóságok végleg elhatározták, hogy a zavargó diákok első csoportja felett december 21-én fog a hadbíróóság ítélni. A vádat Hotineau őrnagy királyi katonai főügyész fogja képviselni. A diákzavargások alkalmából Bukarestben 293 diákot és 87 diáklányt tartóztattak le. Utóbbiakat hamarosan szabadonbocsátották, a diákokra vonatkozólag a vizsgálat még folyik. Azokat, akik ellen kihallgatásuk során nem merültek fel súlyosabb gyanúk, szintén szabadlábra helyezték.

A minisztertanács eltörölte a törvénytelen községi és más illetékek nagyrészét

Január elsején lép életbe az új rendelkezés

(Cluj-Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország gazdasági tényezői évekig tartó küzdelem után, mint ismeretes, kivívták, hogy a termelés, valamint a kereskedelmet megnyomorító számtalan illeték revízióját határozta el a kormány. A törvényes alap nélküli szedett illetékek felülvizsgálására kiküldött belügyminisztériumi bizottság befejezte munkáját és részletes jelentését, amelyben számos illeték eltörlését javasolja, a minisztertanács már jóvá is hagyta. Ezek után január elsejével a következő illetékek fognak megszűnni:

Községi illetékek

Ebadó, mezőgazdasági telekadó, hidvám, legelőadó, házadó, köz égi vám, minden néven szedett járműadó, járdafenntartási illeték, világitási adó, tűzoltó-alap hozzájárulás, cséplési illeték, kataszteri illeték, községi közigazgatási illeték, a község háza használata címén szedett illeték, a borra és szeszitalokra kivetett községi illetékek, kezelési illeték, marhalévkiallítás és átírási illeték, az állategészségügyi alap és a mezőgazdasági kamarák javára szedett hozzájárulások, valamint a községi állatállomány összeváltásáért darabonként szedett 1—2 lej illeték.

A vásári illeték azonban megmarad az állateladásoknál, még pedig: szarvasmarha és ló után fejenként 100 lej, juh, kecske és más kisebb háziállatok után 20 lej, sertés után 50 lej.

Mezőgazdasági illetékek

Megszűnik a kisajátított területek holdja után évenként fizetendő 5 lej, amely az agrárbizottságok kiszállási költségeinek fedezésére szolgál.

Erdészeti illetékek

A máinek egyharmadrészére szállították le az erdők kezelésére és védelmére szedett illetékeket.

Eltörölték az erdei tisztásokon levő legelők használati illetékét.

Iskolai illetékek

Ujévtől kezdve semmilyen címen nem szabad „önkéntes” hozzájárulásokat szedni iskoláépítések céljára. Az iskolai bizottságok az elemi iskolákkal kapcsolatban semmiféle illetékek fizetését nem tehetik kötelezővé, a magasabbfokú iskolák részére pedig, ha feltétlenül szükséges lesz illetékek kirovása, azokat a kormány fogja szabályozni.

Uffentartási illetékek.

Ebben a tekintetben a minisztertanács határozat kimondja, hogy szigorúan be kell tartani a természetbeni szolgáltatásokra megállapított napok számát, amelyet semmilyen hatóságnak nem áll jogában önkényesen megváltoztatni.

A természetbeni szolgáltatásnak más formá-

ban való megváltása meg van engedve, de csak a törvény keretein belül.

A fenti rendelkezések nagy megnyugvást fognak kelteni nemcsak a gazdasági élet, hanem az ország egész lakossága körében, mert január elsejével olyan nyomasztó terhektől fog megszabadulni, amely ellen eddig seholsem lehetett orvoslást kapni.

Lupu állítólag ki akar válni a kormányból a zavar-gások elleni szankciók elégtelensége miatt

Bucuresti, december 17. (Rador) Az „Adeverul” értesülése szerint Lupu pártjában súlyos nézeteltérések keletkeztek. A Lupu-párt parlamenti tagjai tegnap este értekezletet tartottak dr. Lupu elnökletével és megvitatták a legutóbbi politikai eseményeket. Az értekezletről egy kommuniké adtak ki, mely szerint a parasztpárt foglalkozott a diákkongresszus eseményeivel és annak következményeivel az ország általános politikájára nézve.

Az „Adeverul” szerint a lupuisták nagy elégedetlenségüknek adtak kifejezést és ez az elégedetlenség már korábbi keletű, mert a kormány a pártot nem is veszi

figyelembe fontosabb határozásainál. Lupu nincs megelégedve a kormánynak az erdélyi rombolások alkalmából tanúsított magatartásával sem és kompromittáltnak érzi magát a templomok elpusztításával, miután amerikai és angolai összeköttetései veszélyeztetve látszanak. Lupu szerint egyetlen megoldás van és pedig a legszigorubb büntetés az összes bűnösök részére.

Az „Adeverul” tudni véli, hogy az értekezlet a kormánytól Tatarescu eltávolítását is követelte, ellenkező esetben Lupu felmondja a liberálisoknak a kollaborációt.

Lupu pártja határozatát ma közli Duca belügyminiszterrel.

Ötvenezer font sterlinget adakozott zsidó célokra egy munkásból gyárossá lett emberbarát

Bernhard Baron tüneményes pályafutása

(London, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angolországi zsidó emberbarátok sorában egy új név bukkant föl: Bernhard Baron, aki egészen alacsony sorból küzdötte föl magát a legvagyonosabbak közé. Abból az alkalomból pedig, hogy most betöltötte hetvenhétedik évét, ötvenezer font sterlinget ajándékozott különböző jóléti célokra, főképpen kórházakra.

Bernhard Baron 1850-ben született Rostowban. Már fiatalon Amerikába vándorolt, ahol a nemrég meghalt Samuel Gompers munkásvezérrel ugyanabban a cigarettagyárban dolgozott. Baron nem sokára Angliába költözött, ahol saját cigarettagyárat nyitott. A gyár rövidesen föl-

lendült és Baron egymásután alapította Anglia nagyobb városaiban cigarettagyárait, amit főképen saját találmányának, egy cigarettagépnek köszönhet.

A világhírű Carreras Ltd. cigarettagyár részvényei javarészből Baron tulajdonában vannak. Ez a gyár a legulsó kimutatások szerint 1926-ban 1.258.847 font sterlingnyi hasznot hajtott. A nagy adakozáson kívül Baron születésnapja alkalmából belépett a „Palestine Electric Corporation” (Ruthenberg-társulat) vezetőségébe 100 ezer fontos részvényjegyzéssel.

Bernhard Baron, aki a leggazdagabb vállalkozók egyike, soha nem tagadta meg származását és most is összeköttetéseket tart fenn az angol munkáspárttal.

Maláriával gyógyítják a paralizist

Wagner Jauregg professzor szenzációs előadása Stockholmban

(Stockholm, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Wagner-Jauregg professzor, akinek a Nobel-díjjal való kitüntetéséről az Uj Kelet hírt adott, Stockholmban nagy és előkelő közönség előtt előadást tartott a paralizisnak maláriával való gyógyításáról.

Wagner-Jauregg professzor mindenekelőtt rámutatott arra, hogy csak néhány évvel ezelőtt merült fel a paralizis gyógyíthatóságának gondolata. Addig az orvostudomány meg volt arról győződve, hogy a paralizist, amit a luetikus megbetegedés következményeinek ismertek, minden körülmények között gyógyíthatatlan.

Az újabb tudományos megfigyelések alapján meg lehetett állapítani, hogy fertőző betegségek szándékos előidézése által a paralizist meg lehet gátolni előrehaladásában. Ilyen infekció-betegség a malária. Ez különösen azért alkalmas a gyógykezelésre, mert chininnel könnyen meg lehet szakítani.

Wagner-Jauregg 1919-ben tenyésztette ki az első malária-törzset, amit négyszáz emberen próbáltak ki, anélkül, hogy gyógyító ereje csökkent volna. Régebben a

szívgyengeségben szenvedő betegek a mesterségesen előidézett malária nagyfokú lázában elpusztultak, utabban azonban oltás és chininadagolás következtében ez a veszély csökkenőben van. A paralizis testi és szellemi gyógyulását rendszerint nem lehet kimutatni nyomban a malária láz után. Előfordultak ugyanis esetek, hogy paralizisok, akiket kezelés után mint gyógyíthatatlanokat adtak át az elme-gyógyintézeteknek, tíz vagy tizenkét hónap után azzal jelentkeztek, hogy ismét munkaképesek.

Az előadást a professzor vetített képekkel illusztrálta. A közönség lelkes ovációkban részesítette az előadót.

URANIA-MOZGÓ

Négyek jele

Conan Doyle regénye nyomán, kalandordráma, főszerepben **Sa-bei Alson és Herman Page** Monopol Dorian

A 18-ik csehszlovák osztálysorsjáték.
A legnagyobb nyereményösszeg szerencsés esetben
2,000,000 Kč — 10,000,000 Lei.

Jutalmak és nyeremények:
2 jutalom összesen
1,400,000 Kč — 7,000,000 Lei
2 nyeremény összesen
600,000 Kč — 3,000,000 Lei
2 nyeremény összesen
400,000 Kč — 2,000,000 Lei
és így tovább
27,000,000 Kč — 285,000,000 Lei
nyeremények.

Rögtöni kifizetés készpénzben államilag garantálva.
230,000 sorsjegy, 115,000 nyeremény, tehát az összes sorsjegyek fele nyer.
Megrendelések levél útján külföldi viteldíjjal bérmentve gyorsan eszközöztetnek, vagy itt a szeleynyit letéplni és borítékban külföldi viteldíjjal nekünk beküldeni.

Osztálysorsjáték elárulítóhely
KUŽMA és TÁRSA
BRATISLAVA (POZSONY)
(Csehszlovákia)
Štúr ucca 9a.

Az **1928 január 18-iki** húzás megkezdésére, hivatalos áron, porto költség-gel együtt ezúton megrendelek

_____ egész sorsjegyet _____ 410— Leiért
_____ fél sorsjegyet _____ 210— Leiért

Fizetés átvétel után.

Pontos cím: _____

Ma adják át ünnepélyesen Kolozsvár városnak az új Diesel-motort,

amely a kolozsvári villanyzavarok kiküszöbölésére van hivatva

(Cluj-Kolozsvár, dec. 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvár városi tanácsának állandó választmánya tegnap esti közgyűlésén több érdekes ügyben hozott határozatot. Dr. Lucian műszaki tanácsos előadta, hogy a villamosműveket a második Diesel-motor felállításával nyugat-európai nivóra emelték és a jövőben biztosítva lesz a villamosáram szolgáltatásnak kifogástalan teljesítése. Az új berendezés oly precíz beállítású, hogy a jövőben nem állhatnak elő, mint eddig, jövátelhetetlen világitási és üzemszavarok, amelyekből kifolyólag a városnak horribilis kárai származtak. Az új Diesel-motort holnap délelőtt 11 órakor fogja átadni egy mérnök-bizottság ünnepélyes keretek között a városi tanácsnak. Ez alkalommal egy márvány emléktáblát fognak leleplezni, amelyen a jelenlegi állandó választmány tagjainak nevei szerepelnek és amely a város háláját van hivatva kifejezni azok iránt, akiknek a nevéhez fűződik az új mű.

Itt említjük meg, hogy az állandó választmány egyhangú határozattal a villamosművek igazgatójává Muntean Eugen diplomás mérnököt nevezte ki, aki a Con-

ban is részt vesz. Az állandó választmány végül a beltek kisajátításának ügyével foglalkozott. Elhatározta, hogy attól a memorandumtól eltekintve, amit a nagytanács benyújtott a kormányhoz, a város részéről Mihali polgármester, Banescu vagy Boila egyetemi tanár intervenáljanak Argetoianu földművelésügyi miniszternél, hogy a kolozsvári beltek kisajátításának ügyében személyesen vagy valamelyik megbízottja útján szálljon ki a helyszínen, a kisajátítások körül történt visszaélések megállapítása végett.

Hazahozták Muresan Joant

(Cluj Kolozsvár, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Lapzártakor értesülünk arról, hogy a rejtélyes körülmények között eltűnt Muresan Joant édesanyja hazahozta. A gyereket a rendőrségre vitték, ahol előadta, hogy azért szökött el, mert az iskola titkára megverte és azzal fenyegette meg, hogy kicsapják az iskolából, ha nem hozza el a nála lévő kegyzsereket. Ezek után különösen érthetetlen, hogy az iskolának hogyan jutott eszébe a rabbinátust felülőssé tenni a gyerekekért és tőle követelni, hogy kerítse elő a gyermeket.

Briand elismeréssel nyilatkozott Mussolini mérsékelt hangú külpolitikai expozéjáról

A „Giornale d'Italia“ leszögezi az olasz programot. Tárgyalások Franciaország és Amerika között

London, december 17. A „Daily Herald“ jeletése szerint, az olasz-francia tárgyalások már a legközelebbi napokban kezdetüket veszik. A tárgyalások előreláthatólag hetekig, sőt hónapokig fognak eltartani, melyeknek kapcsán rengeteg olyan kérdés is felmerült, melyek más hatalmakat is érdekelnek. A tárgyalásokba, hír szerint, később Angliát és a Balkán-államokat is belevonják.

A várható tárgyalásokkal kapcsolatban a római „Giornale d'Italia“, nyilván az olasz külügyminisztérium sugalmazására, felállítja azt a külpolitikai programot, amelynek megvalósítását, a francia-olasz jóviszony helyreállítása érdekében szükségesnek tartják. A lap szerint a Franciaországgal való jóviszony helyreállítása körül legfontosabb szerepet a tangeri és tuniszi kérdések játszanak. Az Adria és a Balkán kérdései határkérdések, tehát Olaszországra nézve életvédelmi probléma s legalább olyan fontossággal bírnak, mint Franciaországra nézve a Rajna-kérdés, vagy

mint Egyiptom Angliára nézve.

A lap szerint Olaszország balkáni politikája nem monopolisztikus, így nem is támadó célzatu. Olaszországnak főleg az a kívánsága, hogy Franciaország ne akadályozza Olaszország gyarmati törekvéseit. Végül azt is kívánja a nevezett lap, hogy Franciaország az Olaszországban keletkezett és befejezett tényeket, ismerje el.

Páris, december 17. Briand francia külügyminiszter tegnap meglegedését fejezte ki Mussolininak a tegnapi minisztertanácson tett kijelentései fölött. Ugyanezzel kapcsolatban jelentik a párisi lapok, hogy Herrick washingtoni francia nagykövet Coolidgeval és Kellog államtitkárral történt hosszabb tanácskozás után kijelentette, hogy januárban Párisba jön, ahol megkezdik a tárgyalásokat Briand javaslatával kapcsolatban, melyek szerint Amerikának Franciaországgal olyan szövetséget kell kötnie, mely mindörökké kizárja a két állam között a háború eshetőségét.

A kamara folytatja a költségvetés vitáját

(Bucaresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Saveanu elnököl.

Napirend előtt P. Ioanescu és Ionescu szólanak fel kisebb jelentőségű ügyekben, majd Micsa Livius kéri a kormányt, akadályozza meg az erdélyi törvénytelen községi illetékeket.

Coltor kéri vegyének fel a költségvetésbe a magyarok által a háború alatt bebörtönzött erdélyiek számára jelentékeny kártérítést.

Portocala a hágai nemzetközi bíróság ismeretes döntéséről szól és megegyedhetlennek mondja, hogy egy nemzetközi fórum jurisdikcionárius jogokat kapjon Braila és Galac fölött, megsértve ezzel az állam szuverénitását.

Ezután áttértek a napirendre, amelyen a költségvetési vita szerepelt.

Ioanidi kormánypárti polemizál a nemzeti parasztpárttal és rámutat a liberális párt pénzügyi politikájának eredményeire. A jelenlegi gazdasági helyzet a földosztásnak tulajdonítható, amely meglepte az arra fel nem készült parasztságot. Fokozatos fejlesztéssel kell ezt pótolni a szövetkezetekre hívja fel a figyelmet, majd a liberálisoknak az iskolák téren szerzett nagy érdemeit hangsúlyozza. Tagadja, hogy a külföldi kölcsönt kisinyes pártérdekekért nem kötik meg, hanem azért,

mert nagy garanciákat kellene adni, amelyek túlságosan terhesek volnának.

Elítéli azt az igaztást, amely a nagyváradi zavargásokra vezetett és rámutatott arra, milyen rosszat művel ezzel a diákság az országnak. Alapos kulturmunkát követel. Bizalmát fejezi ki a kormány és a pénzügyminiszter iránt.

László magyarpárti bírálja a költségvetést, amely nem fektet elég súlyt a kisebbségek szükségleteire. Több gondot kíván fordítani az ország kisebbségi polgáira.

Filotti kormánypárti a következő szónok, aki a háború utáni nagy nehézségekre utal, amelyeknek egy részét a liberális kormányoknak sikerült legyőzniük.

— A Zola-emlékünnepet a hadtestparancsnokság betiltotta. A szocialdemokrata munkásszervezetek Zola Emil halálának 25. évfordulója alkalmából, ma vasárnap délután emlékünnepet rendeztek volna, azonban tegnap délnél a hadtestparancsnokság az emlékünnepe megtartását betiltotta. Az indokok még ismeretlenek. A munkásszervezetek ezen emlékünnepe megtartása érdekében ma újabb engedélykérést fognak benyújtani. Ugyancsak betiltotta a hadtestparancsnokság a sütőmunkásszervezetekben ma délutánra hirdett társadalomtudományi előadást is.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Felölös szerkesztő: Jámber Ferenc.

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg

A sivatag éneke

Rudyard Kipling, a „Dzsungel dalaiból“ versiklusz költőjének emlékeztetere.

A puszta sorsa örökös zavar, szomjuság, kín, mely el nem áll, a pusztán mindenki halálra itél, mert a puszta ura a sakál.

Sakál a sakálnak nem ellensége, csak annak, ki gyöngö, védtelen, a pusztán nem terem se fű, se harmat, a puszta lelke: meddő félelem.

A sakál nem ismer dzsungel-törvényt, csak orozva ő, csak holtra les, mert minden oáznak ő-ellensége, s csak az éjben félelmetes.

Sakál a sakállal összetartó, ordítva sir, szűkölve tég, éhsége adja, karma marja a sivatag költészetét.

Oroszlán, farkas szabálya rája nem érvényes: a sakál-csorda más, puszta homokján nincs dzsungel-álom s a hold fölötté veszes jelirás.

A dzsungel szabálya: éhségben öl csak s ne öld meg az Ember fiát, a sivatagi sakál szabálya: pusztítsd el mind, ki napba lát.

A puszta szabálya: pusztává tenni mindent, mi él, mindent, mi más, hogy sakál böghessen, csöndet parancsol a pusztát tévő, fájó Hallgatás.

Sakál a sakálnak nem ellensége, de ellensége minden másnak ő, azért nem terem harmat a pusztán s a puszta azért temető.

Salamon László

— Megkezdik a haifai kikötő építkezését. Jeruzsálemből jelentik: Angol mérnökök már megkezdtek a haifai kikötő mérési munkálatait. Irodájukat a Hotel Windsorban rendezték be, ahol számos technikus, műszaki rajzoló és munkás dolgozik. A kikötő Haifától északnyugatra kezdődik és Kelet felé halad hatszáz méternyi hosszúságban a mostani kikötő helyéig. A haifai kikötő ötször akkora lesz, mint a beiruti. Február végén a mérnökök elkészülnek tervezéseikkel és február végén ki fogják írni a szükséges nyersanyag szállítására vonatkozó pályázatokat. Naponta átlag ötezer köbméter követ fognak a tengerbe süllyeszteni.

— Egy római egyetemi tanár el-távolította Mussolini képét. Rómából jelentik: A római egyetemen fascista diákok meg akarták zavarni Faggella tanár előadásait, aki az egyetemen a görög irodalomról ad elő. Közbeiktatásokkal és zajongással botrányt csaptak Faggello előadása közben, aki nem vesztette el hidegvérét és a rektor beavatkozását kérte. A rektor a renitens diákokat kivezettette a tereméből. A diákok magatartásának magyarázata az, hogy antifascizmussal vádolják Faggellát, aki eltávolította előadói terméből Mussolini arcképét és a táblára ozt írta fel: „Éljen Mateotti“. Azonkívül meghívta Faggella az olasz anarchisták vezetőjét, Malatestát, hogy hallgassa végig előadásait. Malatesta négy rendőr felügyelete alatt csakugyan meg is jelent Faggella előadásán. A „Popolo d'Italia“ ezalkalmából azt követeli, hogy az egyetemről távolítsanak el minden nem szászszázalékosan fascista tanárt és pótolják azokat lühű fascistákkal, tekintet nélkül arra, hogy azoknak műveltsége talán gyengébb lábon is áll.

— Eckhardt Tibor lemondott az ÉME elnökségéről. Budapestről jelentik: Eckhardt Tibor képviselő, a hirhadt ébredővezér, lemondott az Ébredő Magyarok Egyesületének elnökségéről. Hogy a lemondás miért történt, a jelentések nem közlik.

Moravetz album 1928

zongorázóknak vagy hegedülőknek a legideálisabb ajándék. Zongora album 43 zeneművel 175 Lei, hegedű album 26 zeneművel 75 Lei. Mindenütt kaphatók.

Ha nem tud vagy nem akar Clujra bejönni, úgy rendeljen

SIPOS-nál

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 8 szám chanukai a j á n d é k n a k alkalmas árakat

Különleges cikkek:

- Férfi sockni, erős macco száu 22 leitől kezdve
- „ „ sport színeiben 29 leitől kezdve
- „ „ új mintájú selymes áru 57 leitől kezdve
- „ „ finom áru egész 200 lei-ig is kapható
- Gyermek harisnya minden színben 18 l itől kezdve
- „ „ kapható flor és gyapju is, megfelelő árban
- Női harisnya erős macco szálu 35 leitől kezdve
- „ „ sport mellé színekből 39 leitől kezdve
- „ „ sod ott cernából 77 leitől kezdve
- „ „ selyemből, nem hibás áru, 97 leitől kezdve
- „ „ fátýol szálból 107 leitől kezdve
- „ „ kapható egész finom áru 300 lei-ig páronkint is

Zsebkendőt vehet már 10 leitől kezdve egész 100 lei-ig darabonként

Női kötött mellény kapható 200 leitől kezdve felfelé

Pulovereket adok 300 leitől kezdve

Lábszárvédőt tisztá gyapjuból 77 leitől kezdve

Kézimunka cikkekre hatóságilag engedélyezett végeladási engedélyem van

Minden vidéki küldeményt biztosítva küldök, tehát ha a csomag elveszne, a rendelőt károsodás nem érheti

Meg nem felelő áruért a pénzt visszaadom

Amiteé rendszerű bélyeget minden vidéki rendeléshez mellékelek, ezzel 50.000 lei-ig terjedő nyereseményhez juthat ingyen

Vigyázzon a címre!

SIPOS, Cluj

Cal. Reg. Ferdinand 8. szám

A kötvényhamisítási ügynek nincsenek magyar tettesei

Budapest, december 17. A Blumenstein-féle címléhamisítási ügyben nyomozó Zdeborszky detektívönök Budapestre érkezett, ahol részletes jelentést tett az ügy állásáról Hetényi főkapitánynak. A jelentés részletei mindeztideig ismeretlenek, csak annyi szivárgott ki belőlük, hogy a magyar nyomozás a külföldön befejeződött. Mindössze a párisi rendőrség összegezett jelentése van hátra, mely januárban Magyarországra érkezik. Az most már kétségtelenül bizonyos, hogy a címléhamisításnak magyar tettesei nem voltak.

FOGAINKAT KIZÁROLAG EZEN

SAJIVIZEL, SZAPPANNAL ÉS FOGPASZTÁVAL ÁPOLJUK

LECGRAIN



— Elrendelték noch volt herceg birtokaira. Prágai tuzminisztérium el volt magyar hercegnára a hagyaték eljárással megbízott miniszteri tanácsos k rás lényege az, hogy gomi főgyűzhalmegy vagyónát Csernoch nyadalmas és hossz bizottság közreműk zottság az eljárást nyek szerint kormán

— Émek. Nag hat iográfia jeles „Graphica“ kiadás témát Grete Wolf Hat elevenszínű, Bet Alfa sátráról, a fájáról, Nahaleiről, fenyőről és Nahalel kapó szép dolgok, b melyik angol, vagy nek. A mappát azon ki, ott rajzolták, itt szorosították. Érdekes lesztnai grafika fejl mappa szokatlanul c Keren Hajjeszód c ké megrendelhető a Ke irodájában Cluj, Str

* Velour kalap 135 lej a Gólya-Ár

Selyem minden szín Blatt-áru

— Kétszázötve vartak meg az a dök Taimud Tör ből jelentik: Az a szövetségének kor ért véget. A kong Herbert S. Goldst elnökének javaslat ki a szombati vall érdekében. A zsidó érdekében elhatáro láros alap megtere elhatározta tovább nevelésügyi tanác nek feladata gond terjesztéséről. Egy veteli, hogy Palest törvényeinek szék kongresszus jiddis könyvsorozat kiad

Legjobban j „WIMF

Összes but melyen leszállí L butorraktárban.

— A bécsi B páрмаi herceg bécsi Bristol-hotel herceg, Zita exár ezer schillings hot litette ki, mely a ceg nem fizetett. A a peres ügyvel k kinevezni a herceg

— Hátal és születtek egy a nak. Londonból jel nak hátal és fejje lettek, akik teljes lődöttek. Az orvos doltak, de később ikrek fejjet szétvála

december 18

es erdélyi és ilapja. Ernő. r Ferenc. yomását csak engedjük meg

ke g, a „Dzsun- sciklus költő- re.

m áll, itélt,

sege, telen, se harmat, em.

l-törvényt, les, sege,

ja la más, ugel-álom ás.

ben öl csak t,

lát.

á tenni i más, et parancsol s.

sege, ő, pusztán

mon László

kikötő épít- kikötő mérési el Windsorban nikus, műszaki kikötő Haifától elet felé halad a mostani ki- ötször akkora végén a mér- es és február es nyersanyag okat. Naponta fognak a ten-

i tanár el- pót. Rómából fascista diákok anár előadásait, alomról ad elő- assal botrányt ben, aki nem rektor beavat- stens diákokat okok magatar- ntifascizmussal litotta előadói a táblára ozt onkívül meg- sták vezetőjét, ig előadásait. gyelete alatt alla előadásán. ol azt köve- sanak el min- sta tanárt és kkal, tekintet veltsége talán

mondott az stről jelentik: ghet ébredő- gyarok Egye- a lemondás közlik.

1928 nek a leg- bum 43 ze- 26 zenemű- phatók.



CRÈME MOUSON

Bajos, üde, fiatalosan friss arcbrórt varázsol, megszüntet minden rendellenességet és bőrfényességet! A brórt bársonysimává, rugalmassá és előkelően fénytelené teszi!

CRÈME MOUSON

— Elrendelték a likvidációt Csernoch volt hercegprímás szlovenszkói birtokaira. Prágából jelentik: A cseh kultuszminisztérium elrendelte Csernoch János volt magyar hercegprímás szlovenszkói vagyonára a hagyatéki eljárás megindítását. Az eljárással megbízott Benkő István pozsonyi miniszteri tanácsos kijelentette, hogy az eljárás lényege az, hogy elkülönítse az esztergomi főegyházmegyének szlovenszkói törzs vagyonát Csernoch magánvagyonától. A bizonyadalmas és hosszas munka a likvidációs bizottság közreműködésével történik és a bizottság az eljárást a fennálló magyar törvények szerint kormánybiztosi minőségben végzi.

— Émek. Nagy, tetszetős kiállításban hat litográfia jelent meg a jeruzsálemi „Graphica” kiadásában. Az Émek adta a témát Grete Wolf Krakauer litográfiaihoz. Hat elevenszínű, művészien primitív kép Bet Alfa sátrairól, a faluról, az Émek egy fájáról, Nahaleiről, a különös szikomor-fenyéről és Nahalel gyermekotthonról. Megkapó szép dolgok, büszkeségei lehetnek bármelyik angol, vagy német litográfiai intézetnek. A mappát azonban Palesztinában adták ki, ott rajzolták, itt hozták köre és ott sokszorosították. Érdekes dokumentumai a palesztinai grafika fejlődésének és tükélyének. A mappa szokatlanul olcsó (ára 120 lej) és a Keren Hajjeszód cöljait szolgálja. A mappa megrendelhető a Keren Hajjeszód erdélyi irodájában Cluj, Strada Baron L. Pop 10.

* Velour kalap bársony minden színben 135 lej a Golya-Áruházban.

Selyem florharisnya 98
minden színben lei
Blatt-áruház, CLUJ

— Kétszázötvenezer dollárt szavaztak meg az amerikai ortodox zsidók Taimud Tórák céljaira. Newyorkból jelentik: Az amerikai ortodox zsidók szövetségének kongresszusa a napokban ért véget. A kongresszus elhatározta, hogy Herbert S. Goldstein rabbi, a szövetség elnökének javaslatára tervezet dolgoz ki a szombati vallástörvények megtartása érdekében. A zsidó ismeretek intenzivitása érdekében elhatározták egy 250.000 dolláros alap megteremtését. A kongresszus elhatározta továbbá egy nemzeti zsidó nevelésügyi tanács megalakítását, amelynek feladata gondoskodni a zsidó tanok terjesztéséről. Egy másik határozat követeli, hogy Palesztina újjáépítése a Tóra törvényeinek szellemében történjen. A kongresszus jiddis-, héber- és angolnyelvű könyvsorozat kiadását határozta el.

Legjobban jár, ha „WIMPASSING” hőcipőt vásárol

Összes butorszükségletét! mélyen leszállítottárban szerezheti be Lampel butorraktárban, Cluj, Reg. Maria 34.

— A bécsi Bristol-szálló pere René pármái herceg ellen. Bécsből jelentik: A bécsi Bristol-hotel pert indított René pármái herceg, Zita exkirályné özvegye ellen, aki 10 ezer schillinges hotelszámláját váltóval egyenlítette ki, mely a napokban lejárt, de a herceg nem fizetett. A kereskedelmi törvényszék a peres ügygel kapcsolatban gondnokot fog kinevezni a herceg számára.

— Hátal és fejfel összenőtt ikrei születtek egy angol parasztasszony-nak. Londonból jelentik: Egy parasztasszony-nak hátal és fejfel összenőtt leányikrei születtek, akik teljesen életképesek és jól kifejlődtek. Az orvosok először operációra gondoltak, de később elállottak ettől, mivel az ikrek fejét szétválasztani lehetetlen.

Az alvó

Irta: Rosny Ainé

A sötény szélén egy kis árnyék védelmében aludt az ónozó munkás. Tátott szájjal pihent, békésen szuszogva a melegen. Szörborította a fénylő izzadságtól. Tekintette jószágos volt. A munka alázatossága, becsülete, hasznossága, egész filozófiája benne volt ennek az embernek alvásában.

Valamivel távolabb a lekaszált mezőn egy kis kupalaku domb fordulójánál tűz égett, rajta kis olvasztókályha. Köröskörül lábasok, edények, lyukas cserepek várták a munkást.

A nagy meleg pattogtatta a száraz szálakat és megrepesztette a száraz földet.

Az ösvényen apró lépések zaja hallatszott. Egy négyéves gyermek jelent meg facipőben, kopasz fejfel. Öszinte kis szemei félig lezárva voltak és pislogtak az erős fényben.

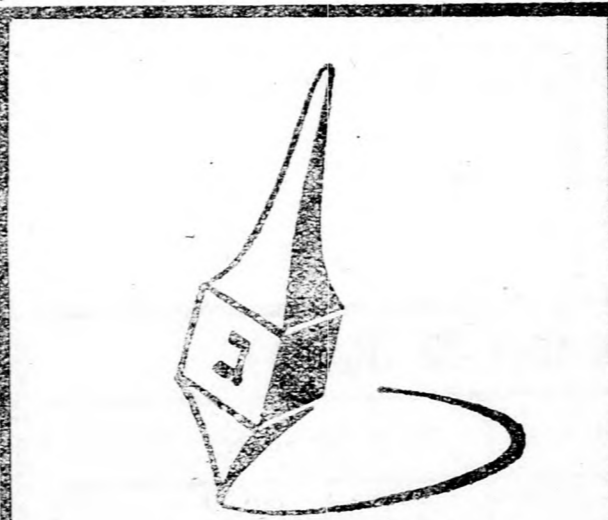
A férfi nem ébredt fel és a gyermek nézni kezdte elbámul mosollyal és félelemmel. Főleg az alvó szája érdekelt. Ez táva volt. A kicsiny gyerek feléje hajolt és beletekingett kíváncsian ebbe a nagy fekete lyukba. Minden egyes lélegzésnél a nyelv megmozdult, valami lehanyatlott és fölemelkedett a mélyben, miattal bajusza rezgett, akárcsak a tücsök ciripelője.

A kapriciozus szemlélő néha-néha felemelkedett, pár lépést tett előre a nagyszerű finom ösvényen. A szalma közt pipacsokat szedett, vigan nevetve a mennyholtra. A fenséges sikon, ahol szétterítve feküdt egy század munkája által termékkennyé tett föld aratása, senki sem vette újra fel a kaszát. A gyermek könyörtelenül tépedte a virágokat, nézte a napot, a fenséges buzavirágokat és hallgatta az élettől megrészegedett legyek zümmögését.

* Creme Mouson megóvja arcbrórt az idő viszontagságai ellen.

Kötött divatkabát 485
mindenszínben lei
Blatt-áruház CLUJ

— A Zsidó Nőegylet kérése. A Zsidó Nőegylet azon kérelemmel fordul tagjaihoz, hogy a kinőtt gyermekruhákat, cipőket, sapkákat stb. szíveskedjék a Napközi Otthonba (Calea Victoriei 85.) küldeni, hogy a minden évben szokásos chanuka gyermekfelruházási ünnepélyt ez évben is megtarthassa. Kérjük a szülők fokozott buzgalmát, annál is inkább, mert a kereskedősztyál, amely tavaly a leg-hatékonyabban támogatott bennünket, ez évben kevésbé lehet támogatásunkra.



BÁRKI JAVÁRA ESİK A TRENDERLI

MINDIG AZT JELENTI: CHANUKA ADOMÁNYT KELL AKKL-REB ADNI

Valami különös érzés szállta meg, a tiltott virág megérintése, mely mindig a munkás szájához vitte vissza. És a föléje térdelt teremtény úgy tűnt fel, mintha csodás dolgokról álmodna.

De egyszerre a lekaszált mezőhöz közel, a kis dombon heverő edények keltették fel a figyelmét. Odament. A tűz már elalvóban volt. A szürkés paraszak szundikáltak, de az őn még oivadt volt.

Ekkor a gyermek ügyetlenül a kezébe vette az olvasztó-tégelyt s édes mosollyal az arcán visszafordult.

A munkás még mindig aludt nyugodt mozdulatlanságban, lelke jónak, méltónak tűnt fel egy boldog életre.

A gyermek mellé ült és letette az égő tárgyat és szép szemei szemlélni keztek a sötét megrázta ajkait, felemelte mellét. A gyermek felvette az olvasztó-edényt és komolyan a nyitott száj fölé hajolt és az őn hirtelen leszaladt a fogak közé az orrűregbe. Borzasztó volt. Kifeszített teste meghajolt, azután egy hatalmas ugrás és a munkás felállt. Kezeit tévován meglöbálta a nagy türességben, hallal szemében. Majd párat rándult még a teste és a szegény ember eltemetődött a buzák, pipacsok, kék virágok tengerében.

A gyermek kissé megijedt; őszinte szemei tágranyiltak és reszkette állt az ösvény szélén. Hirtelen megértve, hogy valami borzasztót tett, levette kis facipőcskeit és gyorsan átszaladt a mezőn.

(Fordította: Dr. Jancsó Elemér)

— Franciaországban is választatók lesznek a nők. Párisból jelentik: Röviddel ezelőtt az illetékes szenátusi bizottság visszautasította azt a törvényjavaslatot, mely a nők aktív és passzív választójogát akarja életbeléptetni. A mai minisztertanács ismét foglalkozott a javaslatról és nyolc szóval öt ellenében elhatározta, hogy az elutasított javaslatot támogatni fogja.

Blatt Angol pullover L. 590
férfi és női
Blatt-áruház Cluj

— Karácsonyi vásár. Ritka és érdekes látvány, a kolozsvár egységes szervezetek által rendezett karácsonyi vásár, amelyen a munkanélküliek vonultatják fel a gyerekjüket, gyermekbutor, művirágok és egyéb bazárúru készítményeiket. Első ilyenmű próbálkozásuk a munkásszervezeteknek a most rendezett karácsonyi vásár. Kettős célt véli szolgálni: egyházi a munkanélküliség teremtette gondokat és olcsó összegek mellett is lehetővé tenni, hogy a hispénzü családok is ajándékokkal lépjenek meg gyermekeiket. A vásár az Egységes Munkásszervezetek Karolina-tér 2. alatti otthonában ma, folyó hó 18-án nyílik meg.

— Halálozás. Schwartz Henrik, a nagyszabeni általános forgalmi bank rt. volt igazgatója f. hó 16-án elhunyt. Földi maradványait 18-án vasárnap d. e. 9 órakor kolozsvári köztemető halottasházából az új neológ temető sírkertjében helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt első elnöke volt a nagyszabeni cionista helyi csoportnak és halálával pótolhatatlan veszteség érte a zsidó közéletet.

Meghülésnél, náthánál, torokfájásnál, idegfájdalmaknál, szagátadásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható. Kapható gyógyszer-tárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— Öngyilkos budapesti színész. Budapestről jelentik: Ma hajnalban Nagy-mező-uccai lakásán megmérgezte magát Gáll Erzsébet, 21 éves, feltűnő szépségű színész, aki régebben a Vigszínház tagja volt és leg-utóbb szerződés nélkül maradt. Valószínű, hogy öngyilkosságának az az oka, hogy nagy színészi ambícióit nem elégíthette ki.

— A Ceira Mizrachí ma estére tervezett kolozsvári chanukka-estéje a közbejött országos gyász miatt elmarad.

* Szines kávé garnitúra 6 személyes 280 lej a Golya-Áruházban.

— Távozik a budapesti rendőrfőkapitány. Budapestről jelentik: A „Pesti Napló” értesülése szerint, Marinovics rendőrfőkapitány az év végén eltávozik állásából. Az Uj nemzedék szerint bizonyosra vehető, hogy Marinovics utódja Széll József zemlémi főispán lesz, aki állásának elfogadását ahhoz a feltételhez kötötte, hogy ne a belügyi államtitkárnak, hanem közvetlenül a belügyminiszternek legyen alárendelve.

* Szeszindikációs lerakati szerződés új hivatalos szövege (Monitorul Oficial 212/1927) magyarul dr. Mandel fordító Irodájában, Str. Ratiu 3.

— Nádossy amnesztiát kap karácsonyra. Budapestről jelentik: Egyes hírek szerint, Nádossy, volt magyar rendőrfőkapitány, a frankhamisítási per egyik főtettese, kit a bíróság többévi fegyházi szűrt, karácsonyra amnesztiában fog részesülni. Ugy hírlik, hogy Nádossy nem fogja elfogadni az amnesztiát, mert hátralevő három hónapját még a börtönben akarja tölteni.

Karácsonyi reklám-árak Neumann-nál
Reg. Maria 10. — Harisnya, kezttyü, nyakkendő, selyemsál stb. szenzációsan olcsó. Kézimunka, belésáru, szabó-kellék szaküzlet.
Amitlé rendszer

— Harakiri konyhakéssel. Rozsnyórói jelentik: Jong István, aki szerelemből nősült, egy idő óta állandóan rossz viszonyban élt a feleségével. Rendszeressé váltak közöttük a veszekedések, amelyek a minap végzetes tette indították Jong Istvánt. Újabb családi vihar tört ki közöttük, mire Jong fölkapott a konyhában egy hosszú konyhakést és fölmetszette vele a saját gyomrát. Azonnal elöntötte a vér s eszméletlenül esett össze. Beszállították a kórházba, ahol azonban meghalt.

Columbia gramofon éselemek Révész Ernő, - Targu-Mures

* Függyő és ágyterítők 150 cm. széles ajour kockás kelme métere 98 lej a Golya-Áruházban.

* Orvosi hír. Dr. Lövi Jenő szülésznőgyógyász rendelőjét Strada Memorandului (Unió-u.) 14 szám alatt megnyitotta. Rendel naponta d. u. 2—5-ig.

— Garofliid és Petrovici volt Averescanus miniszterek be akarnak lépni a nemzeti parasztpártba. A nemzeti parasztpárt vezérlőbizottsága vasárnap Maniu lakásán ülést tart. A „Cuvantul” szerint ez alkalommal többek között új tagfelvételek is várhatók, elsősorban Petrovici és Garofliid volt averescanus miniszterek belépéséről volna szó. A nemzeti parasztpárt nagy óvatossággal vizsgálja felül, kiket vesz fel a pártba, mert nem akarja, hogy új jövevények a párt régi tagjainak ellenzékben eltöltött hosszú éveinek áldozatait kissemmizék.

Közgazdaság

A kormány bizik a Szesszindikátus működésében

Simionescu államtitkár nem tulajdonít jelentőséget a szindikátus elleni akciónak

(Bucuresti-Bukarest, december 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Azóta, hogy az országos szesszindikátus megalakulását Bukarestben kimondották és a részvényjegyzés megindult, az elsősorban az ipari szeszgyárak és a kormány által életbehívott intézményről különböző verziók kerültek a forgalomba, sőt bizonyos akciók is indultak meg a szindikátus ellen. Eppen ezért munkatársunk felkereste Christea Simionescu pénzügyi államtitkár, akitől felvilágosítást kért arról, hogy a kormány milyen politikát folytat a Szesszindikátussal szemben. Munkatársunk kérdésére Simionescu államtitkár a következőket válaszolta:

— Még ebben a parlamenti ülészakban betervezzük az új szesz törvényt, amely tudvaleg azonos a liberális kormányzat még 1925-ben elkészült javaslatával. Az új szesz törvény teljes egészében meghagyja a mai Szesszindikátust, amelynek léte és működése a kormánynak eminens érdeke.

Elsősorban azért érdeke, mert a szindikátus által minden manipulálásnak elejét vesszük és lehetetlenné tesszük a „fekete szesz“ gyártását, illetve forgalombahozatát. Másodsorban azért tartjuk fontosnak a Szesszindikátust, mert részint 250 vagonra akarjuk csökkenteni a fogyasztást, részint pedig az a célunk, hogy a szesztermelés közvetlenül az állam ellenőrzése alá kerüljön.

Arra a kérdésre, hogy a kormány hogyan van megelégedve a szesszindikátus eddigi működésével, Simionescu államtitkár ezt mondta:

— Egyelőre nem igen mondhatok véleményyt, hiszen a szindikátus még csak rövid ideje működik, de azt hiszem, hogy feltétlenül életképes lesz.

Végül az államtitkár még kijelentette, hogy azoknak a szeszgyárosoknak az akciója, akik bizonyos kifogásokat emeltek a szindikátus ellen, nem bír jelentőséggel, mert a szindikátus működését törvény védi.

1929 január elsejéig meghosszabbították az italmérési engedélyek érvényességét

Újabb rendelkezések az italmérések bérletének meghosszabbításáról

(Bucuresti-Bukarest, december 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új borharmadítási törvény s az ezzel kapcsolatos kormányintézkedések életbeléptetése, valamint annak bejelentése óta, hogy a készülő új szesz törvény gyökeres változásokat fog hozni az italmérési engedélyek ügyében, az érdekeltek körében érthető riadalom és tájékozatlanság uralkodik. Ebben a bizonytalanságban valamennyire határozott intézkedéseket tartalmaz a pénzügyminisztérium 326.906 számú körrendelete, amelyet most küldött szét a pénzügyigazgatóságokhoz. A rendelet, amely

átmenetileg szabályozza ezt a iz-
ezernyi egzisztenciára életbevágó
fontosságú kérdést,

kimondja, hogy mivel az új szesz törvény január elsejéig nem emelkedhet törvényerőre, meg kellett változtatni az eddigi provizórikus intézkedéseket, amelyek tudvaleg úgy szölgtek, hogy 1928 január elsején túl egyetlen italmérési bérletet sem lehet meghosszabbítani.

Az új helyzetre való tekintettel a pénzügyminisztérium a fali körösmákra vonatkozólag úgy döntött, hogy

az olyan italmérési jogok, amelyeknél a fennálló szerződés január elseje után jár le, érvényben maradnak a szerződés lejártáig.

Az olyan italmérési engedélyeket, amelyeket az előző miniszteri rendelkezések alapján csak 1928. január elsejéig adtak bérbe, a községi elöljáróság a prefektúra hozzájárulásával 1929. január elsejéig, vagyis egy évvel

meghosszabbíthatja. Ezt a meghosszabbítást abból a méltányossági elgondolásból engedélyezte a minisztérium, hogy az árverés útján megszerzett italmérési engedélyek jelentékeny tökéteftetést igényelnek, ami a rendes körülmények között hat évre szóló bérletnekél kifizetődik, de mert legutóbb csak egy évre adták bérbe az italmérési jogot, a bérlet megérdemlik, hogy bérletüket most meghosszabbítsák.

A fenti rendelkezések olyan fali italmérésekre is vonatkoznak, amelyek csak bor árusításával foglalkoznak.

A városi italmérések tekintetében továbbra is érvényben marad az 1926. évi 117489. számú rendelet.

Az erdélyi italmérési engedélyek tekintetében az új pénzügyminiszteri rendelet kimondja, hogy azokat kivétel nélkül 1929 január elsejéig ezennel meghosszabbítja.

Az olyan italmérési engedélyeket, amelyeknél a bérleti szerződés 1928-ban jár le, valamint azokat is, amelyeket ez 1927. évi 24049 számú körrendelet alapján hosszabbított meg, vagy árverés, vagy közös megvezetés alapján szintén meg lehet hosszabbítani 1929 január elsejéig.

A jövő héten újabb konferencia lesz az osztrák-magyar adósságok ügyében. Bukarestből jelentik: A jövő hét folyamán összejut Bécseben a volt osztrák-magyar monarchia régi adósságainak rendezésére egybekívott konferencia. Ezen a konferencián Romániát Eftimie Antonescu és Zauceanu képviselik.

Magyar-osztrák-csehszlovák biztosi konferencia. A magyar, osztrák és csehszlovák biztosi viszonylatokban nagyon fontos Direktorenkonferenz december 19-én kezdődik meg Bécseben. Ezen a konferencián, melyen az általános helyzetet és a biztosi problémákat beszélik meg az egyes társaságok vezetői, a magyar, osztrák és csehszlovák biztosi szakra vezető egyéniségek jelennek meg. A Direktorenkonferenzen előreláthatólag szobakerül a magyar életbiztosi valorizáció és az 1927 december 31-én lejárt tábiztosi konfordátum ügye is.

Milyen lesz az új csehszlovák vasuti tarifa. Január elsején Csehszlovákiában is új vasuti tarifa lép életbe, amellyel az ottani gazdasági körök régi kívánsága teljesül. A régi tarifa ellen ugyanis az volt a panasz, hogy túlságosan merev és nem felel meg a modern gazdasági élet követelményeinek. A liszt, gabona és korpá például ugyanazon díjtétel alá esett, holott a liszt értéke többszöröse a korpának és az utóbbi nem bírja el a magas szállítási költséget. Nemcsak az áru minősége tekintetében volt merev a tarifa, hanem annak mennyisége között sem tett különbséget. Így a darabárut, fél vagy egész kocsiakománnyal ugyanazon elvek szerint bírálták el. Az új tarifa az eddigi nyolc tétel helyett tizenhatot létesít és ezzel módot ad arra, hogy az eddig egy díjtételbe összeszerített áruk értékükhez képest más-más tételbe legyenek oszthatók. Igen fontos újítás az is, hogy a mérsékelt és közönséges gyorsáru minden egyes tételében különbséget tesz az új tarifa a darabáru, fél és egész kocsiakománnyal között, amennyiben a fél kocsiakománnyal 10 százalékos, az egész kocsiakománnyal 20 százalékos kedvezményt nyújt. Nem kevésbé fontos az is, hogy az új tarifa a modern 15 tonnás kocsi veszi számítási alapul és annak gazdaságos kihasználásánál további 10 százalékos megtakarítást tesz lehetővé. A vasutági igazgatás ezt az intézkedést kiterjeszti a külföldi vonatkozásokra is. Ausztriával már létrejött e tekintetben a megállapodás, amely a tarifareformmal egyidejűleg, január 1-én lép életbe. Ezenkívül Magyarországgal és Lengyelországgal is folytak ilyen irányú tárgyalások, amelyek kedvező stádiumban vannak.

Milyen tőzsdei ügyletek tartanak a népszövetségi konvenció alá? Közölte az Uj Kelet, hogy a közép-európai tőzsdék konferenciára gyűltek össze Bécseben. A konferencia jelentősebb határozatai közé tartozik a tőzsdebírók ítéleteire vonatkozó az a határozat, amelynek értelmében mindazon tőzsdebírói ítéletek, amelyek olyan kölcsönös kötelevek alapján létrejött üzletekből származnak, ahol feltételül a választott bíróságot kötötték ki, a népszövetségi konvenció elé tartoznak. Nem tartoznak a népszövetségi konvenció elé a tőzsdebírók előtt létrejött egyezékek, továbbá a technikai uton, vagyis a tőzsdén szóbelileg kötött üzletek. Ezért szükséges, hogy külföldi alattalvált kötött megállapodásoknál a kötelevekre külön kössék ki a népszövetségi konvenció hatáskörét.

Bratianu Vintila meg van elégedve a banktervezlet eredményével. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter tegnap reggel hosszas megbeszélést folytatott D. M. Burileanuval, a Banca Nationala kormányzójával, aki a szerda délutáni banktervezlet eredményeiről tájékoztatta a miniszterelnököt. Hír szerint Bratianu Vintila meg van elégedve az értekezletnek a kamatláb csökkentéséről, valamint a hitelek racionálisabb fel-

A
KANDIA
csokoládé

finomabb fajtái mind
cellofanban vannak csomagolva
és
ajándékozásra
a legalka masabbak

használásáról hozott határozataival és megbizta Burileanut, hogy január elsejéig kezdje meg a Banca Nationala által kiadott pénzügyi program alkalmazását és igyekezzék a kamatok normalizálásánál előbb megvalósítani.

Nemzetközi egyezmény a filmiparban. Berlinből jelentik: Egy angol filmkonzorcium a Gaumont film-társaság vezetésével megállapodást kötött a berlini Ufa céggel. A megállapodás értelmében az Ufa átveszi az angol konzorcium termelésének egy részét, viszont az angolok hasonló feltételek mellett a német vállalat produkciójából vesznek át bizonyos részt. A szerződő felek nevesebb színészek kicseréléséről is megállapodtak.

Tízszerezsen tuljegyzték a Palesztina-kölcsönt. Londonból jelentik: A Palesztina-kormányzat angol garanciákra kibocsátott kölcsönét november 30-ikán publikálták hivatalos formában a Cityben. A négy és félmillió fontról szóló ötszázalékos kölcsönkötvényeket két óra alatt tízszerezsen tuljegyzték. A kölcsönből tudvalegleg kétfélmillió fontot újjáépítő munkára fognak fölhasználni. Ebből egymillió font sterlinget a haísi kikötő kiépítésére szántak.

Kénsav, sósav, salétromsav

stb. savak állandóan raktáron

Cserő B., Arad, P. A. Jancu 22.

A cluji
TACAMUL
ezüstáru gyárban

készült minden darab evőeszköz és dísz-
tárgy ezen
gyárral
van ellátva

Telefon
4-82.

Sürgönyeim:
„Tacumul“

800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők. — Viszonteladókunk:
„TACAMUL“ Ezüstáru gyár, Cluj,
Strada N. Jorga 11/A

Illatszerezők,
permetezők

nagy választékban
60 — Lejtől
feljebb

a
Rózsa Royal
drogériában Cluj, Főter 26 sz.

Ingyen játék

karácsonyi árjegyzéket küld kívánatra

CORSO BAZAR
Cluj, Calea Regele Ferdinand 17.

Tőzsde

A piac változatlan

Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 december 17 (Rador)								
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork	
		Nyitás	Zárlat							
Zürich	3125—3130	51785	51787	49050	3120	11035	13668	65150	1931	
Newyork	161—162	252820	252810	254062	16140	57150	70796	3375	—	
London	790—791	203870	203870	12402	78950	278950	3455	16476	4881875	
Páris	638—642	280950	281050	—	636	2250	2736	13285	39350	
Milánó	880—885	153450	1534	13775	879	310250	3838	18325	543	
Prága	480—481	905750	9060	7540	479	169350	209750	—	29625	
Budapest	2835—2840	912	91225	—	2830	—	12386	59055	—	
Belgrád	—	320	320	—	285	—	1007	594650	17625	
Bukarest	—	5807	5810	1570	—	—	353	43650	2087	
Varsó	—	—	—	—	1830	—	6410	7937	3780750	
Bécs	2280—2285	730750	7305	—	2280	—	806870	—	47655	
Berlin	3840—3845	12375	12372	—	3860	—	13655	16914	80615	

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 320, Páris 1570, Budapest 353, Bécs 43650, Prága 20875.

felüln

Glo

ismét

To

Szinhaz e

— Max Palenb

német színészeti érdeklődés. Ma december 17-én a met színpad legnagyobb Matras, Knack, Blas utódja: Max Palenb, milyen kultúrába, nyomlyát futott be ez a rész és tartalmas be Tizenöt évvel ezelőtt egy oberfranki kis falu galta Thaliát. Dáleköt után mint főhölgyes „tes“ első komikus sz bemazott vattát dugott és észre se vette, hogy hosszabb volt és más a másik. És ez alapot rasközönség jóízűen tal Pallenberg nagy színen lerántotta a ba publikum most már csak a direktor volt m a rakoncátlan fiatalu kőborások, borzalmak tek. Es Pallenberg ne gát valamennyi német rövidesen öt ismerték legnagyobb komikus Berline készült, hogy az „Asszonyok kedv majon szerepét kreálj kómikumot, sok grotes és mindenki családot szerepében egy mély vedesét alakította meg csoda: Reinherd mag aki azóta Tolstoj, Ibs lép fel.

— Nagy Imre k talentum nagy székl Imre ujjában készült reprezentatív jellegű beu klub helyiségeiben, amely Nagy Imre szc vonásokkal fogja a m tenni, t. hó 18-án va kor nyílik meg s 192 A tárlat egész napon hető.

MAGYAR

Heti

Vasárnap 3-kor: A régi adszor, Poór L. Táray Ferencel. zatszám: 146.)
Vasárnap 6-kor: Mesék. ujdonság 7-szer. Kláruval, László ral. Sorozatszám Vasárnap háromgye tány. (Kun M. Andorral, Ihsz A Sorozatszám 148)
Hétfő: Hotel Napó Napi bérlet 22. 149.)
Kedd: Hotel Napoleon bérlet 23. szám, Szerda: Román előad Csütörtök: Román elő Péntek: A gerolsteini reprim. Premiére val, Mendével, L zatszám: 151.)



A
felülmulhatatlan minőségű
 duplamaláta
Glória tápsör
 ismét forgalomba került. Mindenütt kapható.
Tordai Sörgyár Rt.



Színház és Művészet

Max Pallenberg ötven éves. A német színész érdekes jubileumra készül. Ma december 17-én lett ötven éves a mai német színpad legnagyobb komikusa, Nesiroy, Matras, Knack, Biasei és Girardi egyenes utódja: Max Pallenberg. Szinte hihetetlen, milyen különös, nyomorúságos és érdekes pályát futott be ez a rendkívül kvalitású művész és tartalmas bájos, közvetlen ember. Tizenöt évvel ezelőtt megszökött otthonról: egy oberfranki kis falu ripacsdecskái szolgálták. Delelőtt mint színpozitív, délután mint főkellékes és este mint az „együtt” első komikusa szerepelt. Vörös tintával bemázolt vattát dugott bajuszként az orra alá és észre se vette, hogy annak egyik szára hosszabb volt és másféle kunkorodot, mint a másik. És ez alapozta meg a sikerét. A parasztközség jóhiszen megnevette, mire a fiatal Pallenberg nagy elhatározottsággal nyílt színen lerántotta a bajuszának egyik felét. A publikum most már tombolt a nevetéstől és csak a direktor volt más véleményen: elcsapta a rakoncátlan fiatalembert. Ezután keserves kóborlások, borzalmas nélkülözések következtek. És Pallenberg nemskára végigverte magát valamennyi német színpadon, úgy, hogy rövidesen őt ismerték el az új német színház legnagyobb komikusának. És a háború előtt Berlinbe készült, hogy a „Lustspielhaus“-ban az „Asszonyok kedvencé“-ben egy eleven majom szerepét kreálja. Mindenki nagyszerű komikusot, sok groteskséget, burleskot várt és mindenki csalódott: Pallenberg a majom szerepében egy mélyen tragikus ember szenvedését alakította meg. És ekkor történt a csoda: Reinhard magához vette Pallenbergot, aki azóta Tolstoj, Ibsen és Kaiser drámáiban lép fel.

Nagy Imre képiállítása. A kiváló talentuma nagy székegy festőművész, Nagy Imre újabb készült olajfestményeiből reprezentatívjellegű bemutatót rendez az Újságíróklub helyiségeiben. A nagyszerű kiállítás, amely Nagy Imre szélesívű művészetét újabb vonásokkal fogja a műértők előtt teljesebbé tenni, a hó 18-án vasárnap délelőtt 11 órakor nyílik meg és 1928 január hó 2-án zárul. A tárlat egész napon át díjtalanul megtekinthető.

MAGYAR SZÍNHÁZ
 Hétfő műsor

Vasárnap 3-kor: A régi oroszország. Ujdonság 8-adszor. Poór Lillivel, Janovics Jenővel, Táray Ferenczel, Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám: 146.)
 Vasárnap 6-kor: Mesék az írógépről. (Operette-ujdonság 7-szer. Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárral. Sorozatszám: 147.)
 Vasárnap háromnegyedkilenckor: Nótás kapitány. (Kun Magda föllépésével, László Andorral, Ihász Aladárral, Bérletszűnetben. Sorozatszám 148.)
 Hétfő: Hotel Napoleon. (Ujdonság 2-odszor. Napi bérlet 22. szám, C. Sorozatszám: 149.)
 Kedd: Hotel Napoleon. (Ujdonság 3-adszor. Napi bérlet 23. szám, A. Sorozatszám: 150.)
 Szerda: Román előadás.
 Csütörtök: Román előadás.
 Péntek: A gerolsteini nagyhercegnő. (Operette reprim. Première-bérlet 21. szám. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihászsal. Sorozatszám: 151.)

Szombat d. u.: Borsszem Jankó, vagy Az elátkozott hercegnő. (Gyermek előadás olcsó helyárrakkal. Sorozatszám: 153.)
 Szombat este: Nincs előadás.
 Vasárnap fél háromkor: Peleskei nótárius. (Olcsó helyárrakkal. Szentgyörgyi István föllépésével. Sorozatszám: 153.)
 Vasárnap 6-kor: Édenkert (Ujdonság 6-odszor. Poór Lillivel. Sorozatszám: 154.)
 Vasárnap háromnegyed 9-kor: A gerolsteini nagyhercegnő. (Bérletszűnetben. Kolbayval, Mende Klárral, Lászlóval, Ihászsal. Sorozatszám: 155.)
 Hétfő 3-kor: Akácfavirág. (Operette-ujdonság 19-edszer. Olcsó helyárrakkal. Sorozatszám: 156.)
 Hétfő 6-kor: A szombatesti hölgy. (Ujdonság 6-odszor. Poór Lillivel. Sorozatszám 157.)
 Hétfő háromnegyed 9-kor: Mesék az írógépről. (Operette-ujdonság 8-adszor. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihászsal. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 158.)
 Kedd 3-kor: Broadway. (Ujdonság 6-odszor. Olcsó helyárrakkal. Poór Lillivel, Tárayval, Janovics Jenővel. Sorozatszám: 159.)
 Kedd 6-kor: Csattan a csók. (Operette-ujdonság. Kolbayval, Mendével, Lászlóval, Ihászsal. Sorozatszám: 60.)
 Kedd háromnegyed 9-kor: Fecskefészek. (Operette-ujdonság. Kolbayval, Lászlóval, Ihászsal. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 161.)

A színházi iroda hírei

Rajcséfi bucsuföll pte az Operában. A kolozsvári Román Nemzeti Operában péntek este Rajcséfi, a kitűnő tenorista bucsuföllépte tiszteletére tett ház előtti játszótták Carmeat, amelyben a bucsuzó művész mint Don Jose szokatlan sikereket aratott. A második felvonás rózsadíriját nyílt tepszal honorálta a közönség. Az itéleti színpadon először lépett fel Snejua k. a. Carnea szerepében, amit új felfogásban játszott. A közönség meleg ovációkban részesítette. Kisebb szerepekben Jarotzky és Caldarsu brilliroztak. Az est szép sikeréhez nagyban járult hozzá a kórus, amelynek teljesítménye rivis és kifogástalan volt.
Vasárnapi előadások. Három előadás lesz vasárnap a Magyar Színházban: Délután 3 órakor az Oroszország című izgalmas

Ingyen
 nem adunk semmit mert
Ingyen
 nem kapunk semmit
jó árut
szép árut
olcsón
 Karácsonyra
 mélyen leszállított árakban
adunk
Grünwald és Steiner
 női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piața Unirii No. 12.

és érdekesítő drámai ujdonság kerül színre olcsó helyárrakkal, Poór Lillivel, Tárayval, Janovics Jenővel. — Fél 6 órára a Mesék az írógépről című óriási sikerű operette-ujdonság van kitűzve Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárral. — Este háromnegyed 9 órakor a Nótás kapitányt adják, amelyben vendégként Kun Magda fog fellépni.

Gerolsteini nagyhercegnő. A jövő hét nagy szenzációja Offenbach gyönyörű, 30 év óta nem adott klasszikus operettjének, a Gerolsteini nagyhercegnőnek reprimé. Mióta operettet irnak, szebb operett sohasem volt, mint a Gerolsteini nagyhercegnő. A zenéje gazdagabb, finomabb és értékebb, mint 10 modern operett együttvéve. A Gerolsteini nagyhercegnő méltó társa Offenbach többi műveinek, a Hoffman meséi nek, Szép Helénának, Orpheus az alvilágban-nak. A mai generáció szemében az ujdonság ingerével fog hatni a Gerolsteini nagyhercegnő, épen ezért péntek estére premiérbérletben fogják adni Stephanidesz József dirigálása mellett s a főszerepekben Kolbay Ildikóval, Mende Klárral, László Andorral, Ihász Aladárral, Lővevel, Réthelyvel. Karácsony vasárnapján este megismétlik a Gerolsteini nagyhercegnő előadását.

Hotel Napoleon. Hétfőn este másodsor, kedden este harmadszor adják a legvidámabb, legkacagtatóbb párisi boházatujdonságot, a Hotel Napoleon-t.

Borsszem Jankó, vagy: az elátkozott hercegnő. Karácsony előestéjén nincs a színházban előadás. Délután 4 órakor azonban a karácsony estére való előkészületek idején gyermekelőadás lesz. A Borsszem Jankó című látványos tündérrégét fogják színészeinek a jó gyermekek számára eljátszani.

Hölgyeim! A téli szezon most kezdődik, **nyúlász és velour-ujdonságokkal.** **Újból érkezett 5000 drb.** Ára 200 lei és a legdrágább csak 280 lei.
CARMEN kalapszalón
 Cluj, Cal. Victoriei 4. (v. Kossuth L. utca)

Nyíltér
 E rovathban közölkéért a szerkesztőség semminemű felelősséget nem vállal
 Igen tisztelt üzletfeleimnek ezuton hozom b. tudomására, hogy helyi képviselőm, Schwarzberger József úr cégentől kilépett és hogy nevezettnek inkasszálsai és rendelések felvételére szőlőjogusultságát megvonam.
 Teljes tisztelettel:
HERCEG-vegyészeti gyár

Mindenütt kaphatók:
 és
URSUS-Extra világos
HERKULES dupla malata
 kolozsvári
 sörkülönlegességek
URSUS-CZELL sörfőzde
 Kolozsvár (Monostor)

Utazás Kanadába a „Canadian Pacific” által
A világ legnagyobb vasut- és hajóstársasága
 Az utazás bármely romániai vasuti állomástól a kanadai kikötőig 137 és fél dollárba kerül. A kanadai vasuti jegy ára a kikötőtől Winnipeg-ig telepések részére 25 dollár.
 Földművesek, mezőgazdasági férfi és női munkások, ugyszintén háztartásbeli alkalmazottak részére **ingyenes** a kanadai vizum.
 Bővebb felvilágosítással díjmentesen szolgál a „Canadian Pacific” vezérügynőksége. „Tranzit” București, Calea Griviței 157 és fiókügynőkségei.

Viktoria
 (Cégtulajdonos: FISCHER RUDOLF)
butorraktár
 Cal. Reg. Ferdinand 40. sz. alól átköltözött Str. Reg. Maria 9 sz.
 alá saját házába. Az átköltözéssel kapcsolatosan az összes raktáron levő áruk mélyen leszállított áron szerezhető be.
 7-39 Telefon 7-39

Szülőoltványok amerikai sima és gyökeres vesszők legjobban és garantált fajtisztán kaphatók
 CASPARI FR.-nél Medy esen
 Árjegyzék kívánatra. Ügynök kerestetik.

RÓTH

 cipészmél Szép-utca 2. szám alatt készülnék a legújabb divatu cipőkülönlegességek

S. A. Transilvaneaná pentru Comert cu lemne de foc
 továbbra is **800 lejért** árusít 1000 kg primaminő **800 lejért** segí száraz bük és tölgy tűzifát.
Cluj, Str. Memorandului No. 24.
 Telefon 8-14

Gyümölcsfát
 ősszel ültessen! Éghajlatunknak megfelelő gyümölcsfa és szülőoltványt legkiválóbb minőségben vásárolhat **TÓTHFALUSI és TSÁI** gyümölcsfa iskolájában, Targu-Mures. Árjegyzék ingyen

Szörme mikádó Lei 4000
Átmeneti kabátok
Bőr kabátok
 Neumann M. Cluj
 férfi- és fiuruha-
 áruháza Fötér 14.

Maga sok pénzt
 kereshet
mellékfoglalkozással
 tőke és szakmatudás nélkül. Szorgalmas hölgyek és urak részére nagyobb bevőismerettséggel alkalmas
 Felvilágosítást ad ingyen:
KOPEJZNA J.
 Pozsony, (Csehország)
 Bognár ucca 1b II., ajtó 11.

MEGNYILT BODEGA
 Naponta friss felvágott, tejtermék és saját készítmények, sütemények. Viszonteladók kedvezményt kapnak. Ugyanott a kapubejáraton **שר** mászarszék. Naponta frissen vágott liba, li bazsir, zsirnakvaló kapható
Malom-u. 8.
 volt Lebovics-féle mászarszék

Apróhirdetések

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állást keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés leveleket csak úgy továbbítunk ha portóbélyeg mellékelve van. **Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150.**

Viszonteladók, háziasszonyok figyelmébe!
Oradeai **libahuscarnok** ajánl libazsirt, hájat, füstölthust a legolcsóbb napi árban.

Bernát Bertalan, Oradea
T. Vladimirescu 26.

Figyelje cégemet. Saját érdekében ne tévessze össze!

Szállítok állandóan higiénikusan kezelt és trüsen olvasztott **libazsirt, libabört** és füstölthust a legolcsóbb napi árak mellett. — **FRIEDMANN M.** Oradea, Strada Licul Reál 1.

Belga kirakat-tábla-üveg cca 8 mm. vastagságban 1 drb. 108—278 nagy, 1 drb. 108—178 nagy, mindkettő külön 10 ctm. széles erős ajtókerettel el látva jutányosan eladó. Goldmann Herman, Reghin.

Gesucht Vertreter für neugegründete Spielwarenfabrik. Adresse in die Administration.

HUNWALD

Cluj, tr. Vlahuta (v. Bolyai-u.) 3. Tele147.



Üvegesiszolda és tükörgyár. Táblaüveg raktár és üveges izolda vállalat. Hibás tükörök újra fonsorozása 1007

Elegánsan butorozott különbéjártu szoba a Fötér közvetlen közelben kiadó. Cím a kiadóban.

Kötél, zsinag, ruhaszárító és gazdasági kötelekben állandó raktár. Ugyszintén

géphajtó- és csigaköteleket

rendelésre készülnék **Dávid és Szabó** kötélgyártónál. Cluj Str. Macelarilor 8

„Helicon Iparművészeti Műterem“

ORADEA

Blum Zsigmondé, Strada A. Vlaicu (Vámház-ucca) 51.

Készít művészi se-lyensalakat, művirágokat, lámpaernyőt, divat-és teababát, párnamentirozást, terítők, függönyök tervezését és össze-állítását, kelim és gobelinék készítését

Állandó iparművészeti tanfolyam

Egy szép szoba a Széchenyi-téren, 12000 lej átadásért, 600 lej havi bérrel hosszabb szerződéssel kiadó. Levél „12000“ jelgére a kiadóba.

Butor

legolcsóbban beszerezhető, hitelképe-seknek részlet kedvezmény.

Klein I.

U. Reg. Ferdinand 69

Veszek házat Németszámban, főleg Berlin „Schwarzkauf“ meg-támadással **Mór Rimoczi,** szállítási vállalat, C-pályaudvaral szemben. Tel.: 864. Sürgőnyezim: „Prubrue“.

Gyermeke számára legszebb

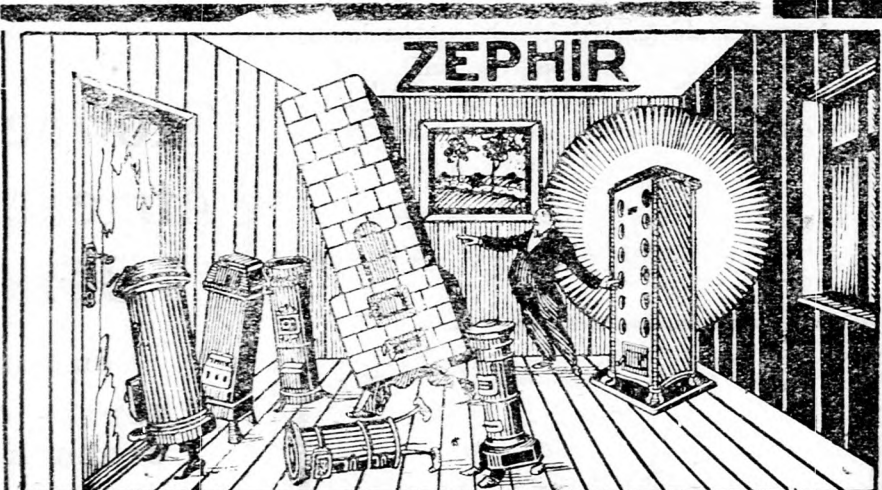
CHANUKA AJÁNDÉK

az „Aranygaras vándorlása“ meséskönyv

Megrendelhető a Keren Kajemethtől
Cluj, Str. Baron L. Pop 10
Ára 30 lej postaköltséggel együtt

Sápadt, vérszegény és gyöngö gyermekeknek adjunk a hideg évszak beáll-tával **Egger Emulsiót** mely a legjobb csu-kamájajól készült. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban

Belvárosban lakó fia-talemler lakótsrat ke-res. Cím a kiadóban.



Legyőzte **ZEPHIR** kályha. Gyártja Szántó Dezső és Fia redőny- és kályhagyára **Oradea, Str. Marășesti No 8.**

Már 10 csehkoronáért: 50 leier kaphat 1/8 csehszlovák osztálysorsjegyet az I. osztályra

Ungár S. bankházánál

Bratislava (Csehszlovákia) Ventur utca No 20.

Kis rizikóval csak nálunk nyerhet Nagy vagyont

Főnyeremény 2 millió Kc = 10 millió lei

További nyeremények: 1.000.000 Kc, 700.000 Kc, 300.000 Kc, 200.000 Kc, — etc.

60.000.000 Kc = 300.000.000 ös szerletekben

Sorsjegyárak: 1/8 Kc 10 (Lei 50), 1/4 Kc 20 (Lei 100), 1/2 Kc 40 (Lei 200), 1/1 Kc 80 (Lei 400)

Az I. oszt. huzása 1928. január 18.

Rendeljen azonnal Fizetés a sorsjegy vétele után. Diszkrét szétküldés. — Huzás után azonnal küldjük a hivatalos nyereményjegyzéket.

Itt kivágni, borítékba tenni és azonnal beküldeni Alulírott ezennel rendeli a 18-ik cseh-szlovák osztálysorsjátékra a következő sorsjegyeket:

.....db. 1/1 C Kc 80 = Lei 400db. 1/4 C Kc 20 = Lei 100
.....db. 1/2 C Kc 40 = Lei 200db. 1/8 C Kc 10 = Lei 50

Név
Foglalkozás
Pontos cím

Chanukkai ajándék-könyvek félárban

- Bernfeld: Die jüdische Literatur (150) 90
- Buber: Die jüdische Bewegung I. II. (350) 200
- Frideman: Des Leben Th. Herzls (75) 30
- Kaegi: Die Biebel (200) 96
- Katz: Charakterbilder der jüd. Geschichte (200) 128
- Klausner: Gesch. der Neuhebr. Lite-ratur (150) 90
- Jehuda Halevi: Ein Divan (150) 96
- Lewy: Buch der jüd. Weisheit I. II. Legenden aus Talmud u. Midras (300) 180
- Ellisberg: Ostjüdische Novellen (250) 128
- Perecz: Adam u. Eva (250) 128
- Hebräisches Lottospiel (90) 60
- Solem Alechem: Die Geschichte Tew-jes, des milchhändlers (150) 96
- Solem Alechem: Stempenje (150) 96
- Bloch: Ostjüdischer Humor (150) 96
- Hersch Ostropoler (150) 96
- Israel, der Gotteskämpfer (150) 96
- Bialik: Gedichte I. II. (200) 126

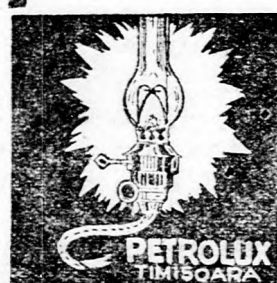
Héber és jiddis gramofonlemezek ási választékban 150—180 lejért

„SAFRUTH“

zsidó könyv- és papirkereskedés Cluj, P. M. Viteazul 39.

„PETROLUX“ csodafény-égő

a legjobb és legpraktikusabb karácsonyi ajándék!



Legolcsóbb világítás!

„PETROLUX“ Timisoara, IV., Str. I. Vacarescu 28.

Comunitatea isr. orth. auth. din Cluj

706—1927

Hirdetmény

Tekintettel arra, hogy a f. évi november 20-ára egybeittott volt közgyűlésen a ta-gok nem jelentek meg határozatképes számban, a meghívó értelmében, a **közgyűlés december 25-én** d. u. 3 órakor lesz az iskola helyiségében, Str. Gen. Berthelot 8. sz. a. megtartva, mely közgyűlés, mint harmadikban egybehívott, a megjelentek számára való tekintet nélkül fog jogérvényesen határo-zni. — T á r g y: A képviselőtestület által elfogadott alapszabálymódosítás előterjesztése. Cluj, 1927. december 16-án.

Löffler Vilmos, titkár

Adler Sámuel, elnök

Uj árukészlet

Női köpeny, őszi és téli férfiruha és kabát-szövetekben. — Jó és olcsó gyermek- és gyermekegyenruha szövetek, ugyszintén pok-róc, szőnyeg és bélésaruk állandóan raktáron

Nagy választék

GROMEN és HERBERT

szebeni posztógyár lerakatában, Cluj, Calea Regele Ferdinand 13 sz.

A cég neve garancia a minőségért

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

X. évfolyam * 2

* 1927 december

* 5688 Kiszlev

Chanuk

Kétezerkilencvenhárom lev hónap huszonötödik görögök által megszent zsalemi templomot Judá hódította, hosszú, elsz után, kicsiny csapatáva nyomán szimbólum fak avató lángok örök szí gunk, lelki hatalmunk k

Mi volt — kérdeztél lelke a makkabeusok birta rá Modein városá jahu ben Jochanánt, ha tal a piacon fölállított dót leterítse? Mi birta és Sámuel és Judát és J hogy elmenjenek a szik dókhoz és ellentállásra

— Hiszen — mondj lyütt — nem voltak s lerongyolódottak volta sietve, lelkesen, mert maguk előtt.

Mi volt e láng, amit a zsidó nép önfentartás nem magarázható, a nem mérhető, a jó é élő érzése, amely frisse óta bennünk. A láng ol nak élni, önmagunkban kitermelni; a magunk a magunk egyedülvalós nak lenni, zsidó népr követették a barlangokba zsidók, akik nem tud görög parancs előtt: „sodban és szokásaidba életfelfogásodban!“

Nem akarták követni és a Hasmonensokkal já kezdetleges harci fölszer „a fiatal oroszlánál“ mertek szállani Apo „huszszor akkora sere, amely bennük tüzelt, o lonius elesett és Judá vezér kardját és ezzel vitte seregét. És Bet H győzött a maroknyi zs chusz király újabb h ellenük, Nikanort és G hogy vegyenek igény amennyit akarnak, de semmissétek meg.

Es akkor jött a bét legnagyobb ebben a h harc, amelynek nyom Jeruzsálemet és újra kézzel megbecstelenite

E cselekedet nyomá szimbólum fakadt, am essei hirdetek:

Amikor pedig a M harcosaik hozzáláttak tisztításához, miután o helyeztek oda, ahol el állott, meg akarták g ces lángját. De szent-lyek a zsidó pergam az örök erkölcs nor tiszta és boldog él megírva, szíjjelromb kezek elkozták és e olajat is.

Es a harcosok már győzelmük gyümölessz sedni. Mert hiszen a utjait, azért állottak hogy eljussanak Jer plomba, amely a zsidó helye, hogy ott a m át ismét visszaállith

Mégis találtak egy Mászor egyetlen napr sából, de most, csoda t alma nyolc napig ég olajat lehetett beszer

Nyolc napon át, m melyike az olajat, a táplálékának e jelké tolták, azalatt a több